

קינים והגה והי

מאת

יוסף אלמנצי

איש

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י היים תשס"ט

פארובה

על אהבת הר"ל בנבון דבר ויקר רוח

יעקב חי פארדו

אשר עודנו באבו הלך בדרך כל הארץ ואיננו כי לקח
אותו אלהים מעיר וירונה וילך למסעיו עד בי"ת א"ל
במקום אשר היה שם אהלה בתחלה ביום י"ד לחדש טבת

בשנה בקרב צרה לפ"ק.

ת ש ו ר ה

הן להביא לעשה חסד את החיים ואת המתים, בחירי רצחה
נפשי, אהב צדקות ומגיד מישרים, נבר חכם בעז, אשר
נתן כחר ר בנות בראשו זה ימים לא כבירים

כמורה"ר

דוד חנניה ויטרבי

איש

מנטובה

יושב

בסאדובה

ללמד דעת את נערי בני ישראל,

דוד חנניה, אוי, מההייה לנו!
אצעק במר נפשי, אבה על מצח.
אין עוד חכם לבב, אין עוד אתנו,
הה! נאסף צדיק, בא יום הרצח;
בדמי ימי חייו עוב אוחנו
מבנים, אמללים, בכים לנצח
עליו בלא חמה קדר אלכה,
אקרא: ומי נתן מותי החתוק!

אם מיץ חלב עוים, אם צוף,
אם מחק

תחת לשוננו לא חמץא, אל תפן
נא אל פני חוץ, בין תבין מבית
ודרש אמת לו גם מאיש כמני
הצא: זמירותי, כי מרות הנה
אולי כנפת צוף ודבש תנעמנה
אל חכה, דודי, ידע שכל. —
שבתתי וראויהה, תחת השמש

גם מפאת מזרח גם מצפנה,
גם משמאל ימין, אחר וקדם
כל-תענוגי איש, ממחקי חלד,
ואמצאה אותם אך שוא אך תהו
עמל ויגון, הכל ורעות רוח,
חשך, חלקלקות, שחת רשתמו,
הבטחים בדם, במו נפלו. —

בינה אנוש אולי אשר חלקנו
נחיה ולא נמות, נחיה לנצח,
אם לאכל בשר, אם לשחת יין
לחם ומזון עד צואר יגיע?

אם לאסף זהב, אם לצבר כסף,
אדם ופמדת כוש, אקדח ונפך
יהיו כנטל חול או כבד אבן?

דוד חנניה איש מבית
ויטרבי,

בחור, בחיר נפשי, אהב ורע
משכיל, תמים דעים, רדף הצדק
קולי שמע, הטה אלי אזנה,
הבט, ראה וישקול מלי בפלם
ובמאזני משפט בינה כל-אמר
אם יש אמונה בם, או משאוח
עקר,

כזב ומדוחים מהם יצאו.
שמעה בכי, הינים והי והנה
על רעה, רעי, עופו הגביה
כדרור וכצפור לרקיע שחקי
אישים ונשים, טף, זקן גם יחד
עליו בכל-חוצות הו הו יאמרו:
או קבצו פארור והוד, פגימו,
שמו כסותם שק, על-דאשם
אפר.

ולבת יהודה אז הגדיל קול נהי
עד כי למרחוק בכיה השמיעה.
בוקה, מבלקה ומבוקה שבה
חלקת ישרון. אדמתו רשעה
פי אספו נגהם שמש ירח. —
לידידה תסלח אם מר ונפת,

אִם עִם נְצוּרַת לֵב לְשִׁכְת בְּמַח
 בֵּין נֶאֱפוּפֵי שֹׁד וּזְנֵה כִּרְרַת;
 עַל מִשְׁבְּבֵי אִשָּׁה בְדַמְשֵׁק עָרֶשׁ
 לְצָרָר, לְגַלּוֹת עֲרוּתָהּ עָלֶיהָ;
 אוֹ עַל יְצוּעֵי חַן חֲרָצְבוֹת רָשָׁע,
 וְהִיב שָׁבָא עַל בְּדִיָּהֶם
 מִלְמַעְלָה.
 לַחַת שְׁנַת עֶצֶל לְמִצָּא מְרִגּוּעַ
 תַּחַת גְּלוּמֵי שֶׁשׁ, כִּרְפָס וּתְכַלַּח
 עַל מְרָאֵשׁוֹת נוֹצָה, מְרַבְּרֵי
 מְשִׁי,
 עַל כְּפָחוֹת אֲטוּן מִנִּי מְצָרִים?—
 אוֹי מַחְשָׁבוֹת אָדָם, כִּי הִמָּה
 הַבֵּל!
 אוֹי עַל בְּנֵי עֲלוֹהַּ בְּשִׁנָּה יִקְחוּ!
 לְמָה כְּנֶשֶׁר חֵשׁ יִטּוֹשׁ עַל
 אֶכֶל
 יִהְיֶה עִמָּל אָדָם רַק עַל הַלֶּחֶם?
 לְמָה עַדֵי גְרוֹן, רַק לְצַבוֹת
 בְּטוֹן
 לֹא רַק לְדֵי מַחְסוֹר נִשְׁחָה,
 נֹאכְלָה?
 כְּלֹא אֵת מְקוֹר מִשְׁחַת מוֹצֵא
 כָּל־דָּפִי,
 עֵינֵי צִחְגָּהִי בְּאִשָּׁה, מִעֵין כָּל־
 חַלִּי.
 זָכְרוּ הַלּוּמִי, שִׁבְרֵי אֶפְרַיִם

אֶחָד־כָּל־אֲשֶׁר קָרָה גַם בְּיָמֵי
 הַדָּם:
 חָמִים בְּדַרְתָּיו, אִישׁ צָדִיק נָח
 הָיָה, וְיָמֵי מַבּוּל הָיוּ לֹא גָבְרוּ
 עָלָיו וְעַל בְּנָיו שֵׁם חָם וְנֹפֶת
 וַיִּצְאוּ מִן הַתְּבֵינָה; וַיַּחַל
 נָח בְּאֲדַמְתּוֹ לַמַּעַת כְּרָם,
 וַיַּעֲוֹקֶהוּ גַם חָצֵב בּוֹ יִקְבֵּי,
 וַיִּסְקְלֶהוּ בְּוַדְדָּרָר אוֹ שֵׁת
 יֵאָהוּ בְּפִאֲרַתָּיו וַיִּשְׂרֵשׁ עָרֶשׁ.
 הִנֵּה זְמַן בְּצִיֹר קָרוֹב לְגַפְּן
 כִּי פָרְחָה חַיִּשׁ, וְסִמְדָר פִּתַח,
 לְרַב עֲנָבִים אֲשֶׁכְּלוֹת הַבְּשִׁילָה
 בְּנָיו בְּסִלְסִלוֹת מֵהֶם הִבְיָאוּ
 אֶלָּוִי, לְכַבֵּד נָח הוֹסִיף אֲמִץ,
 רִבְרָב בְּמֹו פוֹרָה וַיִּשְׁחַט פְּרִי
 עַד תַּעֲבֹר, תְּסוּב הַכּוֹס עַל
 כִּי־הוּ;
 אֲשֶׁפֶר, אֲשִׁישָׁה פַעַם אַחֵר פַּעַם
 הַרִיק, וְהִנֵּה נָח נִפֵּל אֶרְצָה;
 יָגוֹן וְשִׁבְרוֹן עָלָיו גָּבְרוּ
 וּבִאֲהֵלָה מִשְׁלָף לְשֹׁחַק וְהֶלֶם
 אֶת־מְעַרְמָיו, הֵה! הַיּוֹר
 לְבַשְׁת׃
 וַיֵּרָא בְּנֵו צָעִיר אָבִיו שְׂמוּחַ,
 הַגִּיד לְאָחִיו וְאֵת־וְלֵה־שִׁחַעֲשַׁע־
 הִנֵּה שְׁנֵיהֶם אִזּוּ שְׂמֵלָה לְקַחוּ
 שְׂמוּ

אָכּוּל רַבֵּשׁ הַרְבּוֹת לֹא טוֹב
לְגַבֵּר .

דַּבֵּר בְּנֵי דוֹד , חָכֵם וְמִלֵּךְ ;
כִּי טוֹב אֶרְחַח אִישׁ עַל רֵדְמֵי
נַעַם .

גַּם אִם בְּמַסְפִּנוֹת וּבִירֵק עֵשְׂבִי
גַם אִם בְּלֶחֶם צָרֹאז מִיַּם לַחֵץ
מִמֶּאֱכָל שָׁמֶן . מִיַּיִן הַדְּמָה ,

מִכָּל־אֲבוֹסִים . מִדְּבַרְי הַחֵד
אִם בֵּין מִדְּגִים יֵרֵק שִׁנְאָה זַעֲרוּ
וּלְרֹאשׁ לְשׁוֹן אֶפְעָה פִּתְאוּם
בְּהַפְכוּ ;

אִז יִחַלֵּשׁ הָאִישׁ יָמוֹת , בַּזַּעַר
יִלֵּךְ בְּלֹא חֲמֵדָה לְמַחְלוֹת אֶרֶץ .

אָבִן אִזִּי תוֹעֵק מִקִּיר הַבַּיִת :
וּלְלֹא וְסוֹבָא תָּם עַל גְּבֻלֵי
הַמָּדָר ;

אִז יִקְרָאוּ אִישִׁים : תָּם שֶׁבֶד
יִי . —

לְמָה גִּבְקֵשׁ הוֹן וּרְכוּשׁ זַעֲשֵׂר
לְלַחֵץ , לְדַבֵּא דַל פִּתַח רַגְלֵינוּ ?
לְמָה גִּבְקֵשׁ הוֹן אִם לֹא
לְחֶסֶד ,

אִם לֹא לְהַשְׁבִּיחַ מִקִּרְבָּנוּ עֵנִי ?

כִּלְאוֹה חֲלִי רַע הוּא , חֲלֵאת
הַדְּלָר ,

אוֹחַ אֲנוֹשׁ לְנִמּוֹת אַחַר הַבְּצֵעַ
לְשֶׁלֶל

שָׁמוּ אַחֲדָנִית כִּי לֹא הִבִּיטוּ
עֲדוֹת אֲבֵיהֶם הַשְּׂבוּרוֹי וַיִּיקַח
נַח , וּמִיַּיִנוּ דַּעְחוּ גִסְרָהָה .

הַקִּיר הַחֲלִי חָס , וּבִשְׂטָף זַעַף
קָלֵל צָנוּ , וּכְנַעַן קָלֵל יָחֵד ,

בִּרְךָ שְׁנֵי בָנָיו אַח־שֵׁם אַח־יִפְתַּח
לְהִיּוֹת כְּנַעַן נֶצַח עֶבֶד לָמוֹ . —
רַע גָּא , רָאָה סוֹבָא מִהַבְּגַד
יִי .

רַכִּיל מַגִּלָּה סוֹד בְּלִתֵּי אִימְתָהּ
מִסִּיר לְמַשְׁבִּילִים שָׁפָה וּדְעַת
מִקֶּשֶׁה לִבָּב אָדָם מַחִיחוּ יַעֲרֵי
מִבְּהֵמוֹת שְׂדֵי עָרְכוּ מִכְּנִיעַ .

זִכְרָה אֶסְפָּסֶף עִם בִּישִׁמוֹן
הַרְרָה ,

הַמוֹן וְעָרַב רַבִּי זוּלָּל אֶל הַשִּׁי
מִחֲאֲנָנִים לְרִיק , סָרָה דְּבָרוּ

עַל אֶהְרֹן , מִשָּׂה , עַל שֶׁכֶן שָׁחַק
כִּי אִין אֲבִטְיָחִים , אִין בְּשֵׁר
לָמוֹ ,

שׁוּמִים וְקִשְׂאִים וְדָגִי הַיָּאֲרָה ;
מֵאֵת אֲדָנִי פָחַע נִסַּע רוּחַ
לְרַב שָׁלוֹ לָהֶם הִבִּיא וַיִּגֹּ

מִיָּם , וְהַבְּשֵׁר עוֹד בֵּין שְׁנֵימוֹ
רָאָה אֲדָנִי בָּם , וּבִשְׂעָף קֶצֶף

שָׁפַף חֲרוֹן אַפּוֹ עַל יִלְדֵי פֶשַׁע
וּבַחֲאוֹת לָבָם נִכְלָמִים מַחוּ .

אם חי לרעתו שמור הכסף
 [כי בו רחח תמיד יראה וירעד
 גנב וישפך דם אליו יבאו]

ולעצבון אישים בגללו שבו
 ממים בעירום ובכפון ובחסר;
 אם מת, לטוב זרים יום יום
 ילעגו.

וישחקו עליו כי הרבה סכל
 לשמין רוון ביתם ולשלם נשי
 לא בעמל ידם, גם לא ביגיע
 כפם, צרור כספו יוציאו
 חוצה. —

וכמו התך, הני, בגתן ותירש
 לשמר נשי מלכס, בקר וערב
 סרים למשמעתו, אך לא ידעו
 ביקר בתגלות חן על
 חסרונמו —

כן הוא באוצרו עד בוא
 החרסה

כילי, במטמוני הולך וישב
 גם פעמים גם שלש על הלח
 עם מפתחות ברזל לשקוד
 בנשף

בל יפתחו אותה חברי הגול
 יפחד ולא ישכב, יקום בליל
 כי חיל ופלאות עליו קברו,
 עבד אליל כספו לריק ותהו,

לא

לשלל שלל רעו, כספו לקחת
 לרבות נכסים לו ובדרכי
 עשק,

יצבר ולא ידע אחר המוח
 מי אספס, רשעאו פעל צדק,
 עמוק אליל עמוק מי ימצאנו
 יצא לשטן לנו יום ולילה,

ישב במסתרים ככפיר לאורף
 ונד בני אדם מראש עד רגל,
 עזר במצפונם עד כי הקשיח
 לבם, ולא יזכר פי בשר המה

כל-ישבי חבל, עשירי חלכה,
 ישיש ועיל ימים, זקן ועלם,
 וידי מהלל בל עשו כלמו.

הנה כמו נחש, פכרים המלה
 כל-מפעלות כילי, משל
 אביעה:

נחש עקלתון אם חי עודנו
 רוש, לענה זרק וברוח פיהו
 ממית בני אדם; אם מת
 אלימו

מביא תעלה, כי ממוח עצם
 טוב לעשות מרק לרפא
 הקרב —

כן הון בבית כילי כמס
 מקדם,

תחום באוצרו לא יפתח,

יפל עלי ערשו חולה, סרוח.
 ימות. . . . ואם יזקין אף
 כמחושלח

לא אחריו יבד כבוד והדר
 נפשו בחייו ובמותו חללה
 עד בוא הללה לו גם בבאר
 שחת.

אכן אזי תזעק מקיר
 הרמונה;
 פה איש תככים הם, רעב
 בשבע;

אז יקראו אישים: הם
 אהב כסף. —

למה נחבק חיק זרה, עגבה,
 או איך בנכריה נשגה בשער?
 למה בעד זונה ובעלח בעל
 חיש גרדה אל תחתיות
 הארץ?

הן בזוב סובב סובב בערב
 אור גר, ובמאורו ישלים כל
 חפץ,

פעם מרקד הוא ומשחק פעם,
 אף סוף גוייתו באש יקדת —
 בן מפעלות זונה לקראת הגברו;
 הנה ברב לקחה תטה אליה
 ולא הלה איש איש, כי ראש
 כל-בשר

לא יהוד זהב אופיר אליו
 ידוע,

ישמר ולא יכיר ביקר הפתח
 המוב, בגנזבו נשפך פנים —
 על בן אספר לו עד עולם
 סלה

אח-מעשה עכן עכר רעהו,
 כי בעבור מעל מעל בחרם
 ובשלל יריחו יום באש נצתה
 לקח לשון זהב, כסף, אדמת
 על-כל-עדת ישראל היה קצף,
 וירגמו אותו כל-העם אבן
 לנקום נקם האל עד פלה ועם.
 ובמעלו עכן שנה בפשע,

אם אח-אשר לא לו לגנב,
 לקבע,
 אם לו בחרם עיר שלל
 לקחת —

בן מעשי כילי, חבל בנשך
 יחום ואלמנה; ידו שלח
 יום יום בפקדונם למעל במ
 מעל,

שנה באנלחו עד בפרי כחש
 יאכל, ולא ידע עול בשת. —

הנה לקלסה כילי לגנח,
 יאכל ולא ישבע, יצמא על
 נחל,

מִחָק שִׁפְתֵיהֶֽעַד בּוֹא הַחֲדָרָה ;
אוֹ הַחֲוִיקָה בּוֹ, אֵין נֹד מִמֶּנָּה,
אוֹ נִשְׁקָה לוֹ וּבְחִבּוּק יָדַיִם
פְּתָאִם לִפְתָּע, הָהִי כַחוֹ
הַקְּשִׁילָה ;
עַל צִוְאֵרֵי נְקֵי רִצָּה, עֲלִתָּה,
עֲמוּ בְהִירֵי עֵם תַּפִּיל בְּרַפְשׁ.
וּבְלֵב תְּהוּם רַבָּה רַבְּצַת תַּחַת,
וּבְמַהֲמֹרֹת בַּל יִקּוּמוּ נְצַח ;
שׁוֹחָה עֲמֻקָּה הִיא, פַּחַח רַבְּבָתִי,
דְּרָכֵי שְׂאוּל בֵּיתָה, אֶל חֲדָרֵי
מֹותִי—
בַּחוּר יִפֶּה מְרָאָה וּמֵאֲמִץ־בַּח
אֶל תַּט כְּמוֹ הַשֶּׁה יוֹבֵל לַמַּבַּח
אֶל מַחְמַאת פִּיהָ, בֵּי עֲבָרַת
רַק לְאַרְבַּ בְּשׁוּק בַּחוּרֵי חֲמֹד ;
זוֹנָה מִלְמַדָּה לְדֹשׁ אֲהַבַת
עַל תַּאֲוַת אֲתָנָן וּמַחִיר הַפְּעַל
אֲתָם לְהַתְּעִלִם עַד הֵם הַבְּסָף
מֵאֲמַחְחֹתֵיהֶם, וַיְהִי כִי הָמָה
שָׁבִים בְּחֹסֶר כֹּל, דָּלַת סַגְרָה
נִגְדַּ פְּנִיָּהֶם ; אוֹ בֵּיתָה לְלַכַּת
כְּעִוְרִים תַּעִים אָנָּה וְאָנָּה,
נְקִיִּם, וְהוֹרִיָּהֶם אִישׁ אִישׁ
יַחַדוּ.
זֶה עַל יַחִידוֹ רַף, זֶה עַל גֵּין
וְקוֹ,

זֶה עַל בְּנוֹ עֲלֹג, זֶה עַל טוֹב
תֹּאֵר

בָּכוּ בְּכִי גְדוֹל וַיִּתְאַבְּלוּ,
כִּזְבֹּד בָּנָם בְּרִיא מְכַלֵּל כָּל־
יָפִי
עָתָה בְּלֵב רֵוִי, רָוָה, צִלְעִי,
כֹּל אֲבַעְבְּעוֹת וּשְׁחִין פֶּרַח,
אֵין בּוֹ מַחֵם מְרֹאֵשׁ עַד כַּף
הַרְגֵל,

וַיִּקְרָאוּ רַפָּא לְחֶקֶר הַחֲלִי
אוֹ הַחֲוִיק רַפָּא בְּמִבְשֵׁי עֲלָם,
הַבֵּיט בְּקִרְסָלְיוֹ אִם בּוֹ יַמְעֹדוּ
וּבְפִיו וּבְלִשׁוֹנוֹ אִם פֶּרַח נִגְעוּ,
וַיִּרְא צָרִי לָרִיק, מוֹזֵר לְהַבֵּל,
כִּי זָרְחָה עַל כָּל־גּוֹ צָרְעַת,
כּוֹזַת וְכּוֹזַת גַּם מַחוּץ מִבֵּיתָה,
כּוֹזַת בְּקֶרֶב אִישׁ, הוּא גְזֹר־
אָמַר :

אוֹ קוֹל דְּבָרָיו בָּא : אוֹיָה לָךְ
נֶעֱרַו
לִשְׂוֹא דְפִצּוֹת לָךְ, אוֹי מֹדֵה
עֲשִׂיתִי !

הַיּוֹם וְלֹא מִחֵר צִוּוֹ אֶל־בֵּיתָה,
חֲטָאָחָה תַּפְקֹד, סִפְר כָּל־מַעַל
אֶל אֶל, וְחֹן־חֹדָה לִפְנֵי אֶל
צָדֵק,
אֶל־הָאֱלֹהִים כִּי יִרְבֶּה לְסַלְחָה;
הֵה

מדברותיהם, אולי געמו
 להיות לאשה לי, לשכון
 לבטח;
 אך מעשות תפלה, זמה
 וחבל,
 לפרץ, לגלות גבלותיה,
 חלילה
 לנו, ומי האיש קם בכתוליה
 למעל ונקמה? הלא חרפה היא
 לנו.

כי כאשר ירד מעל השלג,
 הלבין פני תבל עד אין פמהו
 זאח לעשות, וימתחם פאהל,
 אם תעבד עליו רגל הגבר,
 הלא ולא ישוב הלבן מנו,
 גם כי אנוש מערב עד הבקר
 ילאה לבקש דת ישוב מפנים
 שלג בלבנתו וכמו מקדם —
 בן אות בתולים היא אל
 חדרי אשת,

אם יד אנשים בה תתעה
 הפעם,
 לשוא יגיעת איש לבנת יציע,
 שנית יכסה לה פתח השער.
 בחור, משוב הנרים, זכרה
 לנצח
 [ובדברי בך אם מלים מלתי
 פשע

הלא הנה מח על בגדת בגד
 [על מעשה אשה זונה שלמת]
 בקר באשמורה, טרם ישכבו
 כל-בוכבי מרום גגד השמש
 רפא לביתו שב ודבריו קמו
 כי בעלות השחר מח הילד,
 מספר חדשיו לו הנה חצצו
 ויאמף רגליו אל מפת מוחה.
 אכן אזי תועק מאם הדרה:
 רעה קדשה הם, ומרוח
 אשרי

אז יקראו אישים: תם
 משחית זרע.

למה נפתח על עלמה לבנו
 אז על בתולת חן לחשף
 שוליה?

למה בכרכות שדים ורחם
 חזקת הקלות לנו אז הוכנה?
 יקר יקוד, פיקוד אש
 מתלקחת

מבוער בערת איש ומכבה און
 על נערה נאווה וכלילת יפי.
 מה-אעשה אפוא לרפא המחץ
 למצא תרופה ולכבות
 שלהבת?

ארוץ לבית אביה רק לשמע
 אח פי שניהם יחד, אולי טבו

עצה נכונה לך היום אֲתָנָה ;
על ערשך תִּשְׁכַּב , אל תִּמְנַע
בָּכָה ,

הַתְּחַל , וּבֹא אֲבִיךָ לְרֹאוֹתֶךָ ,
דַּבֵּר וְאִמְרָת אֱלֹהֵי : הַמֶּלֶךְ ,

תָּמַר אַחֲוֵי נָא תִּבְרְנֵי לְחֶם ,
כִּי אִם לְעֵינֵי הַבְּרִיָּה לֹא תַעֲשׂ
מִמְחֻלָּתֵי וְזֹאת אֱלֹהֵי אֲמוֹתֶהָ .

שָׁמַע וְכוּן עֲשֹׂדָה , יוֹם בּוֹא
אֲבִיהוּ ,

אֲמָנוּן ; וְהִנֵּה אֵל אַחִיָּה בָּאָה
תָּמַר , לְבִיבוֹת לֹו לְרַב הַגִּישָׁה ,

וַיַּחֲזֹק אֲמָנוּן אֹו בָּהּ וַיֹּאמֶר :
שְׁכַבְי אַחֲוֵי נָא עִמִּי עַד רִגַע

אֹו אֲמָרָה תָּמַר : אֵל אַחֲוֵי
אָנָּה

אוֹלִיךָ כְּלִמְתֵי אִם אֲפַעֵל אֵלֶיךָ ?
מֵאֵן בְּקוֹל תָּמַר אֲמָנוּן לְשִׁמְעוּ ,

וַיַּחֲזֹק מִמֶּנָּה וַיַּעֲנֶה ,
וּמִשְׁרָחוּ הוֹצִיא אוֹתָהּ הַחוּצָה ,

גַּם אַחֲרֶיהָ חִישׁ גַּעַל הַדָּלֶת .
תָּמַר אֹוֹי אַתְּ־תִּתְנַחֵם הַרְעָה ,

שָׁמָה עָלַי רֹאשָׁה עֶפֶר וְאֶפֶר
בָּאָה לְאַבְשָׁלוֹם , דָּבַר הַגִּידָה

גִּבְרַת חֲרוֹן אַפּוֹ , שִׁנְאָה גִּבְרָה
נִגְדַת אֲמִינוּן , נִגְדַת פֶּעַל גִּבְרַת ;

אֹו קָם בְּתַחֲבֻלוֹת , צָוָה לְלַכֵּת
אל

פָּעַע וְחִטָּאָה עָלַי אֵל תִּשָּׁחַ ,
כִּי לַעֲשׂוֹת עֲנָף אוֹ לְשִׂאת פְּרִי

לְלִבְבִי אָנוּשׁ , דַּבְּרָתִי לָךְ עַד
הַנְּהַ ,

זְכוֹר וְאַל תִּשְׁכַּח יוֹמָם וְלַיְלָה
אֶת־מַעֲשֵׂה אֲמָנוּן , תִּכְלִיתוּ

בְּיָנָה ,
כִּי בַעֲבוּר תָּמַר בָּרָה כִּשְׁמֶשׁ

הַחַל לְהַתְּחַלּוֹת וּלְהִשְׁתַּרַע
עַל מִשְׁפָּבוֹת עוֹלָה וַיִּצְוַעִי

פָּשַׁע ,
שָׁמַע עֲצַח דָּדוֹ אִישׁ עֲשֵׂה עוֹל

וְשָׁמוּ יִהְיֶנָּדָב מִתְנַבֵּל גִּבְל
עָנָה וְאָמַר לוֹ : אֲמָנוּן , מִדַּע

אָתָּה , יָדִיד נִפְשִׁי , יוֹם יוֹם
דַּל בָּכָה ?

לִי כֹל הֲלֹא תִגִּיד . אֹו פִתַּח
פִּיהוּ

אֲמָנוּן : אָהָה רַעִי , צַר לִי עַד
מָוֹת ,

שָׂא נָא , וְעַמְדֵי הַגָּדֵל חִסְדֶּךָ ,
תָּמַר אַחֹות אַחֵי אֲבִשָׁלוֹם , יַעַן

יָפָה , בַּחֲוָלָה , מִיָּמִים יְמִימָה
אֲמָנָה אָנִי אֲהַב , אַךְ אֵין בִּי

כַּח
לָהּ לַעֲשׂוֹת־עֲרוֹת דָּבַר וּמְאוּמָה .

אֹו מַעַנָּה הַרְבֵּה רַעוּ וַיּוֹסֶף :

זאת נחלת חטאו משפט צדק,
כי ברחו ימיו מני רץ קלו,
הוא בעונו ימחה מספר.

חיים, ועם חומץ ומעול זכר
כל-מעשיו יבא, בלהות צלמות
יביר, תקלל חלקתו בארץ.
אכן אזי תועק במרומי
קרת:

מעף בתולות תם, דורה,
צרוע;
אז יקראו אישים: תם צודר
אשת.

למה לרעתנו בצלחת
נטמון [ולא נבוש] בפות ידנינו?
למה להרפה וקללה
נמרצח
חרוץ ואיש סהיר יום יום
תנה?

עצל, ועד מתי משלך על
ערש
תשכב, ולא תזכר כי עפר
אתה,

אך עוד נשמה בך, חלק ממעל,
לחקר להתבונן בפעלות גבר
אם ער ולא ישן יהי לכה?
על מיכרא, שמשון או על
איש בשת

אל גזזי צאנו אמנון, גם יחד
קל-חיל עבדיו שם ובני
במלך.

ויהי כטוב לבת אמנון בנין
אל גערו דבר אבשלום: רדה,
היבה אמינון עד ישוב
לשאלה —

קם גערו עליו ויהרגהו.
לא אחשך-פי מדבר אליך
[אף כי ילוד אשה כמוך אני]
בחור, ולקנות לב שמערה
תוכחת:

אמנון, ותמר ביפוח שרתי
זכרה ואל תשכח; היא
לבתוליה

על כל-בנות רחן גסה
הקימה;

אמנון לכהו מת בין שאת
ושבר

כי תאנה הרבה, פחו בפמים,
ויהי למשל, לשנינה והלם,
ושחוק לכל-גוים יהיה עד
נצח.

זה סוף אנוש פדץ גדר, זה
חלק

מאת אלהים חי אל חפץ
רשע

אם לו מנוחה רק במעט
בלילה

חיים, גבורה. כח לו תחני;

אם מעמדך-בו תרבי כפלים

הנה בחריהו עיניו תמהנה,

צרה ויגון עוד אליו תוסיפי

עד כי במלונני מות תביאי.

הנה בשפלות יד ידלף הקנית,

יבא בנקבת צור דלף על דלף,

ימד מקרה חיש, יפל החדר,

יתץ, ועד היסוד, בלתי

מושיע;

שלו עלי משכב עצל ינוח,

על כפוח רקמה, על שש

ומשי,

עיניו במפת שן לא תפקחנה,

לו ערבה שנה, לא פחד פחד

כי כבדה אונו, לא תבין לחץ,

אך נהרם ביתו, שם ימצא

קבר,

אבן אזי תועק אנה ואנה:

ישן ועצל תם, חבק ידהו;

או יקראו אישים: תם איש

אולת.

אך אחרי כל-זאת לחקר

הואלתי,

למה אגוש דקם לשכון בארץ

אם

את-עיניך חשים, ישב החלד,

בינה תנומתם, תרדמתמו

תשפט, נסבתם לרדת שחת.

אם סיסרא לשבת תחת אהל

יעל, והוא שאל מים ממנה,

היא נרמנה חלב, תמאדה

הקריבה;

ויהי בשכבו רקתו מהצה;

אם על שנת שמשון גדרש,

תחקרה,

נמצא מכתחו מיד מרשעת,

מיד דלילה שובכה, בשלי

את-מחלפות ראשו בליל

גלחה

וביד פלשתים חיש גפל וימת

בין חללי רהב ובני עולתה;

אם אל בנו שאול ושמו איש

בשח

ישן פחם היום על משכב ליל

נביט, אזי נראה איש פעפרת

צלל במי עצלות בל יקום

נצח,

כי בענה, רכב ראשו פרתו—

שנה, דמות תפתה, צלם

המותה,

צל האבדון ומבשרת עני,

שנה לעין כל-איש חיים ומות

כֹּל-כּוֹכְבֵי מְרוֹם לַמַּשָּׁל

בְּלִילָה;

וְאָמְרָה: אֲמִנָּה, כִּי לֹא לַתְּהוֹ

חִילִם וּמִשְׁטָרִם-מֵאֵל הוּשָׁמוּ.

הִנֵּה כַּחַם הַיּוֹם בְּגִבּוֹרֶת שָׁמֶשׁ

יִפְרוּ עֵצֵי שָׂדֶה וּפְרֵי יִבְשִׁילוּ,

חַפְּזִים, שְׁעוּרִים אֹז רֵאשִׁים

יִגְבּוּ הוּ

וּבְשִׁבְלִים טוֹבוֹת שִׁבְעַת הַפִּיעוּז;

חֲרָבָה תִּכְוֹאוֹת נִגְהַ הַיָּרֵחַ,

גִּפּוֹן, תֵּאָנֶה אֶת-חִילִם נִתְחַנּוּ.

וְלִמֵּי אֱלֹהִים חִי בְרָא כָל-אֱלֹהִי,

הַיּוֹם וַיִּבְשָׂה, כָּל-עֵץ, כָּל-הַשָּׂא,

וְלִמֵּי מֵאֲוָרֵי אוֹר הַיְהוּדִי,

הַגִּיָּה,

אִם לֹא לְצִלִּם אֵל, אִם לֹא

לְגִבּוֹר?

אֵךְ לֹא לְאִישׁ זוֹלָל אוֹ סוֹבֵא

יָיִן,

אִז לְאֲנוּשׁ כִּילִי לֹא יִשְׁבַּע

בְּקִסְף,

לֹא אֵל מְחַבֵּק חֵיק זָרָה,

נֶאֱפַח,

וְלַתְּאֲנָה רֹדֵף אוֹ צִדֵּד רָחִים,

לֹא לֹא לְאִישׁ עֶצֶל וַיִּרְא

הַקֶּרֶחַ

הַפְּלִיא בְּרַב גְּדֻלוֹ רַקַּע שָׁמַיִם

י

אִם מִחֲמַדָּיו רִיק, מִמִּתְקִיו

הַבֵּל

כִּי בְעֵדִים יִמְצֵא מִקַּח תַּחַת

בְּשֵׁם,

אִם בְּלִימֵי חַיִּיו בְּצִל עֲבָרוּ

אוֹ כִּכְפוֹר הַנֶּסֶם נֶגֶד הַשָּׁמֶשׁ?

וְאָמְרָה: אֲמִנָּה, כִּי לֹא לַתְּהוֹ

כֹּה כָל-בְּנֵי אָדָם מֵאֵל רַקְמוּ,

כִּי מִמְּכוֹן שִׁבְחוּ יִשְׂרָאֵל כָּל-פֶּעַל

וְלִמְעַנְהוּ הַיְצוּרִים חוֹלְלוּ,

חַיָּה, בַּהֲמָה עוֹף וְדָגֵי הַיָּמָה,

הָרִים, גִּבְעוֹת וַיְסוּדִים כְּלָמוּ

עֲשִׂים רְצוֹנוֹ וְלַעֲבָדוֹ הוֹכְנֵנוּ;

שׁוֹר לַחֲרַשׁ שָׂדֶה, אוֹ סוֹם

לְרִכָּב

מִפֶּה וּמִפֶּה חִישׁ לְרוּץ, לְלָכֵת,

גַּם הַחֲמוֹר גַּם הַגָּמֶל לְסִבֵּל

מִקּוֹל אֲדֹנֵיהֶם חַחוּ, רָגְזוּ,

עַד כִּי לִנְגַד אִישׁ כַּחַם

כָּאֲפַע. —

עַל בְּמַחֵי עֵבִי, עַל עֶפְרַיִם

וּבַחֲזוֹן

אֹז אֲעֵלָה לְרֹאוֹת לִבַּת הַחֲרָם

בְּכָלִי זְכוּכִית צָר רַחוּק אֲבִיטָה

כִּימֹדֵי, כְּפִסִּיל וְעַשׂ, חֲדָרֵי

חִימָנָה

רִכַּב אֱלֹהִים רָם, וְלִרְבוּחִים

יִרְאֶה בְּעֵינָיו אִישׁ יַגְדֵּל הַנְּצֵר

יּוֹם יוֹם וְהִנֵּה בָּא כַצֶּפֹּרֶת

קִיץ;

עַם יוֹגְבֵיו שָׁשׁ וּלְכַבּוֹ שָׂמַח,

כִּי רָעַנּוּ, רָטוּב כְּלֶעַץ, כָּל-

נִמְעַ;

חַיֵּשׁ שְׁבָלֵי גֵיר רַבּוּ עַד אֵין

חֶקֶר

רַמּוֹת בְּקוֹמָתָן וּמְלֹאוֹת אֶכֶל,

יִקְעֹר וַיִּצְבֹּר בָּר לַיָּמִי הַחֲרָף,

יֵאבֵל וְלֹא יָמוֹת, יוֹתִיר - יִנִּיחַ

גַּם לְאַחֲרֵים מִכְּלִיּוֹת הַגֵּרָן -

בֶּן אִישׁ חָכֵם לְכָב, חָרוּץ

לְנִעַח

לְרַבּוֹת יָקָר לְבָנוּ עוֹד רַךְ

וְנָעַר,

לַחַת פָּאָר עָלָיו יוֹמֵם וּלְלֵילָה,

אֲתוֹ לְהוֹרוֹת בְּנִחְיֹבוֹת הַיִּשְׂרָאֵל

לֹא יִחַדֵּר גַּם אִם יִקְוֶה הַיָּלֵד

לְשִׁקֵּד בְּלִמְדֵים; יַעִיר לוֹ אֲוֹן

לְנִמּוֹת לְקוֹל מוֹרָיו וּלְפִלֵּם

אַרְח;

אִז מִשִּׁדָּה שִׁכְלוּ יָסִיר כְּלִי-חַיִּי,

שָׁבְטוֹ וּמוֹסְרוֹ לֹא יִחְשַׁק מִנְהוּי

כַּחוֹ וְאִזְרוּעוֹ בְּבָנוּ מִשְׁלוֹ,

עַד אַחֲרֵי שָׁנָה אוֹ בְּשָׁנָתַיִם

יִדְרֹךְ בָּנוּ בְּטוֹב, יוֹרְהוּ דְרֹךְ

לְשִׁפְט

כִּי אִם לְאִישׁ גּוֹמֵל נַפְשׁוֹ,

אִישׁ חֶסֶד,

יִשָּׂר, יִרְאֵה הָאֵל, חֶקְיוֹ שָׁמַע,

חֶפֶץ בְּמַצּוֹתָיו, אִישׁ אֱהִיב רַעַח

הַמְטִיר אֱלֹהֵי עַד מֵיָמֵי הַיְשָׁעִי

כִּי מָה חֶסֶן דִּרְשׁ מִיוֹשֵׁב

חֶלֶד?

כִּי אִם עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט, רַצְנָע

לְכַח;

כִּי אִם אֶהוּב חֶכְמָה, מוֹסֵר

לְקַחַח.

הִנֵּה כְמוֹ אֶבֶר, הַשֶּׁבֶם בְּבִקְרֵי,

יִלָּךְ לְמַסְעָיו, יִצְאָה דִּי-חֻצָּה,

יִפְקֹד אֲחֻחוֹ וַיִּשְׁדֹּד אֶרֶץ,

יִפְקֹד . . . . וְעַל פְּנֵיהֶּי יִשְׁלִיךְ

דָּמֶן,

יִפְקֹד . . . . וּבַמַּעֲרָב יַעֲדֵר

הַתָּלָם,

יָכִין בְּכַח שׂוֹר אֲדָמַת שְׂדֵהוּ,

סֵלוֹן וְקוֹץ מִמֵּאִיר יָסִיר מִמֶּנְהוּ,

יִזְרַע בְּבִטְנָה בָּר, אֶף יִפְיֵץ

קִצְח;

עָבַר סָחוּ, חֶלֶף הֶלֶף הַגָּשָׁם,

אֵין עוֹד כְּפֹר, אֵין עוֹד, אָבִיב

הַגִּיעַ,

יִצִּיץ וּפְרַח דְּשֵׁא, יִרְקַע עֹשֵׁב;

יָמִים וְעוֹד יָמִים לָמוֹ חֶלְפוֹ,

מִדְּבָרוֹתָיו בְּשַׁעֲרֵימָה עַל הַשָּׂאִי
יָמוֹת . . . וְלֹא יָמוֹת אַחֵר

הַמּוֹתָהּ

יָחִיהָ וְלֹא יִסּוֹף זָכְרוֹ לְנֶצַח

כִּי כָבְדוֹ עֲשִׂתְנוֹתָיו עַל לִקְחָהּ

לְאוֹרֵהּ בְּאוֹרֵהּ חַיִּים מִיִּטְיָבִי

צָעֲדִי

אוֹ יִשְׁמְחוּ בְּלֶמֶס לְקִרְאָהּ בַּסֵּפֶר

כָּל-מַעֲשֵׂי יָדָיו, כִּי רָמִים הֵמָּה

וְרָטוֹב בְּפִי אָדָם עַד עוֹלָם

סֶלָה . —

אֵךְ מַעֲגֵלוֹת חֲכָמָה אֲוֹלִי

תִּישָׁרְנָהּ

תְּמִיד, וְלֹא דָרָדָר בָּהֶן אוֹ

שֵׁיחַ

לֹא קוֹץ וְרֶק שׁוֹשֵׁן יִצְמַח

בְּהֵנָח?

הָאִישׁ חָכֵם לֵבָב, בִּינָה יָדַע,

כָּל־שְׁלִיחַ, כָּל־שֶׁקֶט יָנוּחַ,

אוֹ יֵאָרֶיךָ יָמִים, לֹא יִרְאָהּ

שָׁחַת?

הַנָּאֵה חֲמַת אָדָם, הַנָּאֵה

כֶּף רַעַל

לְלֵבֶב תְּמִים דַּעִים, לְלֵבֶב

אִישׁ חָיִל,

אֵת תְּרַדְפֵי אֲחֵי, אֵת לֹא חוֹבְלֵי

פָּצַע וְחַבּוּרָה אוֹ מַכַּת הָרֶקֶב,

סח

לְשֹׁפֵט בְּמִישָׁרִים; מוֹסֵר וְדַעַת

בִּינָה, תְּעוֹדָה בּוֹ בְּמִלָּא

הַקֶּמֶץ

זָרַע, וְנִצְנְיוֹ נִרְאוּ בְּאֶרֶץ,

כָּל־מִלָּאֵי הוֹד וּמִפִּיקֵי מַעֵם

עֲצָה וְחוֹשֶׁה; וַיִּגְדַּל עֲלֵם

חֹזֵק כְּעֵץ שְׁתוּל בְּשִׁפְתֵי הַנַּחַל

גַּם הַחֲבוּנָה, גַּם דַּעָה וְהִדָּר

בְּדָוִד וּפְאֻרָתוֹ בִּיקָר הַרִימוֹ;

חֲכָמוֹת בְּצֵל דְּלִיּוֹתָיו תִּשְׁבְּנָהּ,

יֵאֵחוּ בְּסִנְסְנֵי יָדַע שֶׁכָּל,

מְחוֹק לְחֵף גָּבוֹן יִתֵּן הַפְּרִי

אֵף כִּי לְחֵף אָבִיו; בַּחֹר בְּאֶרֶז

יִחְפִּיר בִּיפְעָתוֹ מְאוֹר וְשִׁמְשׁ

וּכְנֻהֲרוֹת אֵיתָן כָּל-מוֹצֵא

פִּיהוּ

הֵנָּה אֲלֵמְתוֹ קָמָה, נִצְבָּהּ,

יִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ כָּל-בַּחֲוָרֵי חֶמֶד

בְּקֶהֶל תְּמִימֵי לֵב וְגִבּוֹנֵי לְחָשׁ;

לוֹ מִמְקוֹר חֲכָמָה נַחַל נִבְעַ,

וּבְגֵן חֲבוּנָתוֹ מִימֵינֵי גְאֻמְנוֹ;

יִהְיֶה מְשׁוֹשׁ הוֹרֵיו עַד יֵאָסְפוּ

זִקְוֵן וְלֹא יָנוּס מִמְנוֹ לַח,

כִּי אֹתָהּ נִפְשׁוֹ יִקְרַח תְּפָאֶרֶת

לוֹ לַעֲשׂוֹת, אֵלָיו גּוֹיִם יִדְרֹשׁוּ

מִמַּעֲרָב, מָיִם הֵנָּה יִכְאוּ

לְחֹר מְנוּחָתָם, לְבוֹר, לְשִׁמְעַ

חקיו וגושפתיי תמיד לטמע
רק טוב, וזוה כל-האדם
בארץ. —

דוד חנניה על לבי חתמת,
"מה-זה ועל מה-זה" אלי,
דוד,

תאמר "ומה לבר את קש
ותכן?"

מה-לך לדבר טוב או רע אל
עבר.

פני [עלי עשור, על חף ונכל]
על זוללי בשר, על אהב

בכף,
על איש מבקש לו פגרת כל-

רחם,
אם על חללה וקדשה פוגע,

או על שנת עצל ורפה ידים,
אם על ירא האל ישב בשפלה,

או על הבס לבב ונכה הרוח?
מה-לך צעיר הצאן איל פסח,

כי לעלות תויד אל הר גבה,
או מנהר זמרה לשאב מימיה?

איך את-יעפים רצת ויילאוק,
ותחחרה מרוץ את-חסום

ורכש? —
זה לי חלום, זה לי שוה,

איננו
אז

פח יוקשים לגינתו חטמיני,
יפל ברשת זו, בל יראה זהר

ממפעלות כפיו, מישרו נגה,
מה-יעשה אם בן לקראת

הנשק
וכלי הרב, קנאה אליו

הצפינה? —
אין די חבונה, תועיה אף

חזה;
רק מעשי צדקו על אדני

קשט,
קשט למעלה ראש נומה על

ישר,
ישר אשר יגדיל תוחלת גבר,

הו הם קצות ברכו; כי אם
ירעו

פה לאנוש, יימיכו לו, ילכו
רצים לפניו למעונות השקט

עד בא ימי שלום וגמולת
פעל,

כי בן בנו דוד אמר הביע:
אך פה חלומות שוא, פה

משאות שקר,
חיל מהתלות פה, פה הכל

הכל;
אם לעבד האל, אם לשמר-

חסד,

דִּיר חַנּוּנִיהַ אִישׁ יִדַע פֶּשֶׁר
 דָּבָר , בְּחִיר רַעִי וּמִבְקֵשׁ רַעַת ,
 סְתָרֵי וּמַגְנֵי , מִשְׁגָּבֵי אַחָה ,
 אֵל נָא חָהִי מִצָּה בֵּינִי , בִּינְךָ ;
 מֵרֹאשׁ חֲקוֹר מְלִי וּשְׁקוֹל כָּל-
 אָמַר ,
 כִּי לֹא בָלֵב וְלֵב , בְּלֹאט ,
 בְּפִתְרִי ;
 רַק בְּאֲמוּנָה וּבְרַמְיֵי דְבִרְתֵּי ;
 פִּלְס נְחִיבוּתִי , כִּי לֹא עַל אִפְר
 הִנֵּה מִיִּסְדוֹת , עַל אֲבֵנֵי בַהִי ,
 רַק עַל יְסוֹד אֵיתָן עַל אֲשִׁיחַ
 אָמֵן .
 אָנָּה , סִלַּח נָא אִם אָמַר אֵלֶיךָ :
 רַעִי , בְּשֵׁה אֲבָד אָמְנָם תְּעִית
 עַל רַעְךָ לַחֲשׁוֹב סְכָלוֹת אִו
 מְעַל
 אִם בְּחַמְיָמִים לְרַעִים שָׁם זָכַר ,
 אִם לַחֲכָמִים נִפְתָּלִים חֲבָרוּ ,
 כִּי רַק לְפֶאֶר אִישׁ עַד לַשְׁמַיִם
 כְּזֹאת וְכֹזֶאת לָךְ חֲזוֹת
 חֲרַבְיָתִי ;
 הֵן תַּחֲנוּהַ כְּהִיר שְׁמֵשׁ מִקְדָּם
 אִם אַחֲרֵי עֵבִים זִיקוֹת הוֹפִיעַ ;
 אוֹ אִם כְּסוֹת עָנָן תְּסִיר מִמֶּנּוּ
 אוֹרוֹ , מֵאֵד יִרְבֶּה חֲמוֹ לְאַרְצֵי-
 שְׁלֹג בְּלִבְנָתוֹ מִצְמַר עֲחָר ,
 כַּחַם

אֲחֵ-אֶהְיֵ תְשַׁבַּח תְּסוֹר מִדְּרָךְ
 לְשֶׁר , אֲשֶׁר מֵרֹאשׁ הֵן הַחֲלוֹת
 לַבְּבוֹת לְיוֹם מוֹתוֹ , לְרַבּוֹת
 לוֹ הִנֵּה ,
 טוֹבוֹ לְסַפֵּר אֵל כָּל-נִינּוֹ וְנִגְדֵי ,
 זָכְרוּ בְּקוֹל גְּדוֹל לְקֹרֵא ,
 לְשִׁמְיעַ
 הוֹדוּ , שְׁמוֹ וַתְּהַלְחוּ בְּאַרְצֵי ;
 תְּפַלְצֶנְתֶּךָ אָכֵן כָּל-זֹאת פְּעֻלָּה ,
 כִּי הַכָּאֵב הַגָּבִיר חִילוֹ עָלֶיךָ
 עַד בְּחִכּוֹנָה יִתְבּוֹלֵל הַסֶּכֶל .
 קוֹמְדֵי , יָדִיד גִּפְשֵׁי , נִבְל
 הַעִירָה .
 אֵל נָא דְמֵי רַתְּוֹ לְסִלְיִן
 הַיִּשְׂר
 שָׁם לוֹ לְמַטְרָה אָמוֹן וְזָדֵק ;
 קוֹמְדֵי , וְשֵׁה קִינָה עַל מִרְעַנּוֹ ,
 עַל אִישׁ טְהוֹר לֵבָב , חָף
 מְכַל-פֶּשַׁע ,
 שְׁמַחָה לְמִשְׁפַּחְתּוֹ תִּקְוֹת אֲבִיהוּ ,
 מְתוֹק לְנִשְׁמַת אִישׁ , מֵרַפָּא
 לְעֵצִים ,
 שׁוֹקֵל בְּשֶׁכֶל טוֹב קוֹרוֹת
 הַחֲדָל ,
 כְּדְמֵי יָמֵי חַיָּו מִצָּא מִרְגּוּעַ ,
 בֵּין מֵלֶאכֵי מְרוֹם וּקְדוּשֵׁי
 שְׁחַק " -

אם הוּן כְּבוֹדֵךָ אִישׁ , אִם

מִחֲמַד עֵינַי ,

וְלִקְוֹל מְשׁוֹעִים לֹא הָטָה אֹזְנִי ,

כִּי כָל־מִגְמָתוֹ לִיקָר וְהִדְרִי ,

הִכִּין לְנִשְׁמָתוֹ צֶדֶה בְּבִקְרִי ,

טָרַם יָמִי רָעָה אֵלָיו יְבֹאוּ ,

אוּ בְּאַרְבוֹת הַרְאוֹת תַּחֲשַׁכְנֶנּוּ ;

וְחָשׁוּב לִפְנֵי שְׁכָלוֹ חַמִּים גַּם

יַחַד

פִּידוּ וּפְדִינוּ וּבְכוֹת וּשְׂמַח ,

יִזְכּוֹר בַּיּוֹם גְּדָלוֹ אֶת־יוֹם

הַמּוֹת ,

יִזְכּוֹר בַּיּוֹם נִפְלוֹ אֶת־יוֹם

הָאֲשֵׁר ,

לֹא גָבְהָהּ רִחוּוֹ אִם יִפְרָה

יֵשַׁע ,

לֹא יִחַרֵּד לְבוֹ אִם בָּא הַקְּרִינִי ,

יֵשִׁישׁ בַּיּוֹם רָעָה כִּימֵי הַשִּׁבְעִי ,

יִגִּיל בְּחֶסֶן רַב כִּימֵי הַחֶסֶד .

הִנֵּה כְדוּד מָלֵא בְּבוּרֵי קִינִי ,

יָפִים לְמַרְאֵה וּמְחֻקִּים לְמַעַם ,

רָמָה וְרַקְבּוֹן אִם בּוֹ מְשָׁלֵנִי ,

כָּל־סָם , וְאִין מְצִיל , כָּל־סָם יִרְקָבוּ ,

בְּרַתִּי בְּאֵשׁ אִין גַּם אֶחָד

בְּמִנְאֵי ,

וְהָיוּ לְמַדְמֵנָה מְשֻׁלְּכִים אֶרְצָה ,

וְהָיוּ לְמַרְמָס וּלְמַדְרֵךְ כִּפּוֹ רַגְלֵי ;

אֵד

פָּחַם בְּשִׁהְרוֹתוֹ מְקַדְרוֹת אֶמְשׁ

יִתְחַנּוּ פַחֲאָם , וְלִמְרָאָה עֵינַי

אִם יִגְשׁוּ אֶחָד אֶל אֶחָד רַגְעִי ;

אֵד מְאֻגְרָתָם אִם יִחְפְּרוּ ,

וּמֵאֵד מֵאֵד אֶת־מַצְבָּם

גְּרַחֲקָה ,

לֹא נוֹכְלָהּ הַיֵּטֵב לִשְׁפוֹט

בִּינָמוּ —

כֵּן אִישׁ יִרְאֵה אֵל וּשְׁפַל הַרוּחַ ,

נְדִיב בְּחֻכְמָה גְּחִבּוּנָה וּבְקִדְעָתִי ,

מִכְחֹר לְחֻלְכָּאִים , מִחֶסֶד

לְעֵנִי ,

מִגֵּן בְּעַד נִכְאָה , מְעוֹז חֻלְכָּהּ ,

אִם הוּא כְּחוֹךְ חֶבְרַת אִין

וְאָפֶס

בֵּין רוֹדְפֵי זְמָה , חֲדוּהַ וְנַעַם ,

בֵּין הַיְסוּרוֹתִים עַל עַרְשׂוֹת

הַחֶשֶׁק ,

נִגְהַ פְּעֻלוֹתָיו תַּחֲפִיר הַחֶרֶסֶד

יִשְׂרוּ וְצִדְקָתוֹ לְעַד עֹמְדָתִי ,

וּמֵאוֹר נְחִיבוּתָיו יוֹתֵר יִגִּיהַ ,

כִּי אַחֲרֵי גּוֹז הַשְּׁלִיף הַדְּבַל ,

מִתְעַנּוּגֵי שְׂוֹא יוֹם בְּרוּחַ ,

וּבְרִית לִבָּת עֵינָיו בְּרוּחַ לְנִצָּח

אֶת־כָּל־אֲשֵׁר לֹא לוֹ לְחָשׁוּב

כְּרַפְּשֵׁי ,

אִם יַעֲלֵת הַחַן וּבַעֲלַת בְּעַל

יִחַבְרְכוּ בּו כָּל־גּוֹי הַחֲלָד;
 יָמוּת, וְכָל־צַדִּיק יִרְבֶּה לוֹ
 בְּכֹה
 כִּי מִחֲשֻׁבוֹת לְבו נִשְׁגְּבוּ הָמוֹ;
 יָמוּת, שְׁלִי יָמוּת, גַּם אִם
 בְּנֵעַר
 כִּי עַל אֲדָנִי שָׁם שִׁבְרוּ עַד
 מוֹת. —
 הַדָּר חֲנֻנְיָה דוֹד חָנַן יְהִי גֵעַח
 אֶת־אֲהָבוֹ, תִּבְיֵן אִם לָךְ
 עַד הֵנָּה
 מִשָּׁל וְחִידָה כֹּה וְכֹה דִבַּרְתִּי
 עַל מַפְלְאוֹת חֶסֶד יְדָכָה יִשְׁתִּי,
 וְאַחִיו, מִיָּדְעִי לֹא בּו הִפְיָרוּ
 מֵעַלְלֵי נְטָה עַל אֲדָנִי קִשְׁט,
 כִּי נִחְנֹנוּ עֲלֵם לְרִיק וְהִבֵּל
 עַל צִנְאָרֵי גָּקִי וּמִבְקֵשׁ צִדְקָה,
 לֹא עַל חִלּוּמוֹת שְׂוֹא בָּנָה
 בְּנִיתִי
 מִכּוֹן לְדִבַּרְתִּי לֹא עַל קוֹ תִּהְיִי,
 רַק עַל יִסוּד אֲמוֹנֵי יִרְתִּי אֲמַר,
 גִּנּוֹת וּפְרָדִסִים עַל יְכִלֵי יִשְׂרָאֵל
 בָּם כָּל־עֲצֵי הַדָּר וְהוֹד נִמְעַתִּי,
 יִרְאוּ יִשְׂרָאֵל וּבְחֻכָּם יִשְׁמְחוּ,
 צַדִּיק וְנִשְׁגָּב בָּם יוֹם יוֹם יִרְצוּ
 לְחִסוֹת בְּעַל מַחְקֵר וּבְעַל
 הַלְהֵג,

אִךְ אִם תֵּאָנֶה לְפִלְטָה נִשְׁאָרָה
 טוֹבָה, וְתוֹלְעָה בָּהּ לֹא הִיָּתְהִי,
 בְּמוֹפְתִים כְּזֹאת אֲמַנְסָם
 נְשִׁימָה —
 כִּן אִישׁ תָּמִים דְּעִים וְנָקִי
 כְּפִים
 אֲרַח לְחִבְרָה עִם אֲנָשֵׁי הָרָשָׁע
 אֶל עֵדוּת אֶל סֵר, לֹא אֶל
 הַבְּצַע,
 רָגְלוֹ בְּמִישׁוֹר וּבְמִשְׁפָּט עֲמַדְתָּ
 גַּם כִּי בְּכָל־פֶּחֶם נִגְדוּ יֵשְׁבוּ
 רְעִים וְחֲטָאִים וּמִבְקָשֵׁי מְרִי
 עָלָיו לְהִשְׁתַּרֵּר וּכְמוֹהֶם יִהְיֶה,
 יִתְנַבְּלוּ אִתּוֹ לְנַחֲתוֹ בְּטַח
 בִּיּוֹן מְצוֹלָתָם בְּשִׂאוֹל דְּרַבְמֹה,
 לְרַחַת לְכָל־חֲטָאֵת כְּבוֹד,
 תִּפְאָרְתָּ,
 הַדָּר לְרַע לֵב, לָכֵן הִנְנִי
 יוֹסִיף לְהַפְלִיא זֶה הַפֶּלֶא
 וּפְלֵא
 כִּי הוּא בַּעַץ שְׁחוֹל עַל פִּלְגֵי
 מִים,
 יִשְׁחַק, וְלֹא יַחַת, לָעֵב וְרוּחַ,
 יִשְׁחַק לְנִפְתָּלִים, יִשְׁחַק לְפִגְעֵי;
 יַחֲיֶה, וְנִפְשׁוֹת אֲבִיוֹנִים יוֹשִׁיעַ
 מִחוּךְ וּמִחֶמֶס יִגָּאֵל נִפְשָׁמוֹ;
 יַחֲיֶה, וּמֵאַרְבַּע בְּנִפּוֹת הָאָרֶץ

הזרים תמימים משליכים על
ילד

את-בל-מגמתם לרבות לו
עצם;

הנה בכורם הוא ראשית
אונמו,

עום ורחלתם וזראשם
בחר-;

אך אחרי ימים או כשנתיים
לא שקמו על חף קטן, לא

נחו,
כי משאלוח לבם לא תמלאנה.

וגרדו משם ובצי נסעו
יששים, ומבלגיית על יגון

שמו
כראות בנם בריא דלג בעגל.

אז נתנו חודה למחפש עצב
המנהלים, כי מרהוק דביטו,

עיר על שפת הים וכלילת
יפי,

ויאמרו: אמנם זרה חף
מריא סטי

עיר נאמנה אל עבר פנינו;
מהספינה אב ואם ירדו,

עמם בנם נחמד מבח עינימו,
גם כל-בני ביתו אהמו באו;

מריב לשונות בספה יצפנו;
גם אהבי חמם פרץם יאכלו,

ילפתו ארחות דרכם, יקחו
מוסר, ומדמעו דמעה יורידו-

הן אעמד על משמרתי בטוח,
לא אחריש, אך קול מלין

אשמיע
על הידות בבני לוי מקדם.

אשיר לרוזים איש, אך בלתי
פשע.

אתן בפני רנה על יום הולדת
את-עקב חי ממשפחת

פארדו.
כי נוססה בו מלידה, מבטן

רוח אדני, מימים ימימה,
וגרב תכונתו מחץ פל-הרב

וישוחחו תחתיו עשי עולתה.
ילד ידידי בעשור^(ח) לחדש,

יומו, שנתו עם חדשו חברו,
הנם במספרם פתאומי הרב

להיות לזכרון ללבב רעהו
ולבית ישרון, ויהודה בתרון

על הר מאד תלול ולעיר
ראגוזה

גם אחיה יברית שלום גם
יחד-.

(ח) בעשור לחדש העשירי שנת בעשור לכ"ק.

וַיִּשְׁלַחוּ אֹתוֹ אֶל עִיר אַחֲרָה
 מִרֵּם עֲלוֹת מִשְׁמַמְתָּם שְׁמִימָה,
 כְּזֹכֵר יָמֵי יַפְתָּח לְבָנֵי אֲפָרַיִם
 נִפְשָׁם בְּכַפָּם עַל הַהֶבֶל שָׁמוּ
 אֵם אוֹמְרִים סְבִלַת עַל
 שְׂבִלַת . —

אוֹ קְרָאוּ לָהֶם וַיָּבֵא שְׁמָה
 הַיּוֹד שְׁמוֹ אֶל רַב (י) נֶהַג
 הַעֲדָר
 עִם כָּל־בְּנֵי בֵיתוֹ; יִדְאָה כְּנֶשֶׁר
 יִפְרֹשׁ כְּנָפָיו עַל קַרְיָה נִשְׁגָּבַת,
 לְהִיּוֹת מְנַהֵל עִם , לְשֹׁמֵר
 הַחֶסֶד

וּלְהַחְזִיק יָדוֹ וּלְנִינּוֹ יַחַד ;
 לִמְאֹד וְעַד עֲתָה מוֹרָה עוֹרְנָה
 שְׁמָה , וְרַק לְבָנוּ הִנֵּה אֲבָדָה
 כָּל־מַחְשְׁבֹתָיו , אוֹי ! אֵין עוֹד
 הוֹחֲלַת !

וּבְנֵי בְכוֹרוֹ אֶל יַדְעֵ סִפְרֵי ,
 וּלְמִשְׁפַּנְחַת חֲכָמָה , לְמַעַן הִישַׁע ,

יָמִים אַחֲרָיִם פֹּה כָּל־שָׁבוּ ,
 כִּי תֵאָוֹת לָבָם כְּאֵשׁ , לְלַכַּח
 עַל הַעֲגָלוֹת עַד קַרְיַת
 לִיוֹרְנוֹ ,
 אוֹלֵי לְמַעַן תַּח מוֹצֵא לְסִפְרֵי ,
 הַיָּבֵר בְּמִסְכְּנֹת (י) רַב עִיר

רָא גוֹזָה ,
 אוֹ רַק לְכַפְרֵגְלָם לְמִצָּא מְנוּחָ .
 יָמִים עָלֵי יָמִים לָמוּ חֲלָפוּ ,
 שָׁם יִשְׁבוּ אַרְבַּע שָׁנִים וַחֲצִי .
 אִישׁ הַמְרִיבָה , הוּא (י) עַד רוּם
 גְּדֻלָּה

כִּי קִדְחָה בְּלִבָּב אֲנָשֵׁי וִירוֹנָה
 עַל אִישׁ אֲשֶׁר גָּקְרָה לְמִשׁוֹל
 עֲלִימוֹ .

כִּי אָמְרוּ : לֹא טוֹב שְׁבִתוֹ עִמָּנוּ ;
 לֹא יִכְלוּ לְשַׁחַח , גַּם כִּי עָמְאוּ
 מִמֵּי בְּאֵר (י) רַעְמוֹ , וַיִּקְצֹו

בוֹ , עַל דְּבַר בְּרַבַּת גִּפֹן אוֹ
 גִּפֹן (י) .

(א) ספר במדבר יעקב להרב יעקב פארדו מ"ן נעיר ראגוזה אני
 כמוהר"ר שמואל דוד ור"ו אני ידידנו יעקב מי ז"ל .

(ב) שנת חקפ"ד לפ"ק נמנין א"ש המריב"ה הו"י .

(ג) מוהר"י צאר מ"ן נעיר וירונ"ה ואח"כ נרומ"א ואס נאסף אל עמיו .

(ד) הרב אומר צורא פרי הגפן , והקהל ב"פ הגפן ; על דבר קטון הו"ל

הריב ועל דבר גדול נאלס , נדדך כל הארץ . —

(ה) כמוהר"ר דוד שמואל פארדו (נ"ו גם עתה מ"ן נעיר וירונה אני
 אהבנו יעקב מי ז"ל . —

על משפטי עמים, על קורות
חלד.

אז יעקב החל עם מורי המד
יום יום בצל ביתו, ובצל הבית

פקד ללמד בו מוסר ודע

אח-נערי עמו, מושל ומלך
לשקד עלי דלחות אמו ושכלו

המה בראשיתו ראוי, חקרו,
כי פיו כמר עובר, שפתותיו

בשם,

חכו כנין הטוב, ולשונו רקה,
ויזרעו בשדה שכלו טוב טעם

זרע אמת וחם, זרע הצדק,
זרע עבודת אל, זרע תוכחת

ויגדרו לבו מני כל-עבר,

ביקר וחושיה בנו לו חנין,

בל יעלה עליו קמוש וחזק,
בל יפרצו אתו משחת ודפי,

ובגן חבונתו יפרח בתמר,

לא יחלוף יציץ, ישגה כארו,
יוסיף ועוד יוסיף לרום, לגבה,

על רוב סעפותיו מחמד כל-
עין,

רך רענו, שחול על יבלי מים,
בחום ובקור לא יבול עלהו,

ישחק ולא ידאג לשנת בצורת,
וייף בגדלו על כל-עין הער.

החל מרוצתו כצבי ואיל
לשאף, כעבד צל, רוח הישר;

גם כי צעיר ימים ובאפס עצם
הולך וגדול על למדי קשט.

אביו, בנו הפיר לבינה רע-
ובמעלליו מתנבך הנער —

ישביל להיטיב לו ולמרעהו,
אהב יקר, כבוד, חכמה ודעת,

צדק ומשרים, מוסר ולקח —
אזר חלציו אז לתח לו אמן.

הפליא ברב עצות לשקול
כל-פעם,

לחקד פעלותיו מחוטעד נעל.
קרא להורות לו ניד שפתי

רומי,

ולשון בגני עמו, ושפת בן-עבר,
גם ניב בגני צרפת, משכילי

אמר,

אישים מחפמים, מטיבי צעד-
מורה ועוד מורה מנו נקראו

בין להקת המסלאים בבחם,
בין ידעי בינה ונבוגי לחש,

לחמד ימין נינו בל תמוט נצח
על חשבונות על שלמת נפש

על שיר והגיון על דרכי נעם,
על מחקרי חבל, על חוג

שמים,

צָהוּבִי יִרְקַק בְּהִי וְכֹחַ הַצָּמָרִי
שְׁחֹרֵר אֲדַמְדֵם פֹּה פֹּה יִרְק
עֵשֶׁב־

אִם יָד אָנוּשׁ מִבֵּין דְּרָבּוֹ צִלְהָה
בָּהֶם לְהַצְמִידֵם וְלִמְרָאָה עֵין
יִהְיוּ מְחַקִּים עַל קִירוֹת הַבַּיִת
צִלְמֵי בְנֵי אָדָם מַבְנִית כָּל־
רָמֵשׁ־

חַיָּה בְהֵמָה דָג שָׂדֵה וְקָרָם
גִּנּוֹת וּפְרֻדָּסִים מַעְוֵן וְנַחֲלֵי
בְתִים וְגַם עָרִים יִמִּיב יִבְשֶׁת
חָרָם וּמִזֹּרוֹת וְצָבֵא שְׁמַיִם־

אִז הַצְּבָעִים נַחְמָדִים לְרֹאֵי
יִהְיוּ וְעַל מַלְאָח יֵצֵא כָל־פֶּעַל
כִּי בָם מְלֹאכֶת אִישׁ חֵשֶׁב
הַלְלָה —

בְּיָד בּוֹרְשָׁבַע עֲשֶׂרֶה שָׁנָה עֲזִיבוֹ
אֶל עִיר כְּגֹן אֵל עֲלִיזָה נִשְׁגַּבְתִּי
בְּהִי אֲרָמְנוֹת חֲכָמָה מִיִּרְחֵי קָדָם
קָרִית מְשׁוֹשֵׁי מוֹלְדָתִי נִשְׁנַתִּי
עִיר הַגְּדוּלָה בְּעַמִּים נוֹדַעַת
בָּא יַעֲקֹב שָׁלוֹ אֶל־קָרִית
פְּאֵדוּבָה

יִרְאֵת אֲדָנִי אוֹצְרוֹ הַיְיָה
הַדָּר יִקָּר וְהוֹד בִּינָה וַיִּשְׂרֵר
כְּבוֹד עֲזוֹן אֵךְ לֹא בְמֵלֵא
הַעֲמָר־

דעה

הֵם אֲהָבוּ אֹתוֹ כִּפְרֵי הַבְּטָן
וַיִּחְזִיקוּ בוֹ וּבִידוֹ שָׁמוֹ
כָּל־מַפְתָּחוֹת מַחְקָר בְּהֵן לְפִתְחֵן
מִנְעוּל וְדַל חֲכָמוֹת לָתֵת לוֹ
עוֹר־

גַּם לְאַחֲרִים אִם לַחֲפֹד יִרְצוּ
אוֹצֵר חֲבוּנָתוֹ וּפְרֵי יֹאכְלוּ
אִם מִפְּנֵי חֲדָשׁ יִשָּׁן וַיִּצְיֵאוּ
וּשְׂכָר פִּעֲלָתוֹ אֹתוֹ יִבִּירוּ
כִּי בְעֵרָה בוֹ אֵשׁ הַמִּתְלַקַּחַת
אֵשׁ דָּת וְאֵשׁ מְשַׁפֵּם חֵישׁ חֵישׁ
וּכְרָגַע־

שְׂבִי אוֹיְלִים וְצִנְיָי אִישׁ בְּעָרִי
קוּץ הוֹלְלִים וְדָרָדֵר רָמִים
שֶׁרְפַת־

עַד כִּי לְפִיחַ הַכְּבִשָּׁן וְאֶפֶר
יִהְיוּ כְּהַנְדֵף הָעֵשָׂן וְנִדְפּוּ
וּבְמַגְרָפוֹת סְכָלוֹת לְסִחֵי
יִשְׁלָכוּ־

בְּקֵשׁ וּכְגִלְגַל לְפָנֵי כּוֹשְׁתָהּ
וּכְמִץ יִסְעַר מְזוּרָה הַגֶּהֶן
חֹרֵם וְתִשְׁאֵם וְחַפִּיצֵם רוּחַ
יִהְיוּ כָּלֵא הָיוּ בְדַק וּכְשֶׁחַק־
אֵךְ שׁוֹא תִשׁוּעָתָם פְּתָאוּם
אִינִימוֹ —

הֵן בְּצִבְעִים מְשֻׁלְכִים עַל־
לוח־

להיות לראש ולשר בחורי
 חמד ;
 עוד רק עלי רבים משוח
 מלך ;
 מזליך בגן תלמוד אורחי
 חפץ
 על נהרות בבבל וירושלם
 ללקט פרי חכמת קדמוני חלה ;
 משם לפירוס דין נהג העדה ,
 ללחוף בציר רצון בנאות
 השפע .
 הוא מעמיק עצה על קורות
 חדל
 ממענינותיהן לשאב מי נעים
 שפתי ישנים הוא דבב בשער
 אל גערי עמו באים אל--
 פאדוברה
 במעון מחכמים מוסד מקדם,
 חכמים להשלים בנתיבות
 הלכה,
 ובמשכני עליון על לוח ארו
 קרא בקול גדול, קרא אלימו
 מכתב תבונה, תושיה ודעת,
 דרך להורותם רק בה ילכו
 ובמעגלות מוסר להם יסכנו.

דעה ותושיה, אך בלתי סדר,
 כי קסרו אליו אל-חוף
 וירונה,
 מזרים ואנשי שם מטיבי לכת
 על דת ודין עברים ולשנתמו,
 ממענינות מחקר דולים מי ישע,
 בנים ומשלימים חקות כל-
 גבר
 לרעות במישרים עדר עם
 קדש ;
 מזרים אשר בקש בהיותו שמה,
 דרש ולא מצא עד באו הנה,
 כי פה מעון רבים, היכל
 בלדע,
 משפן בני ציון, למדי חפש--
 שם יעקב החל מוסר לשמע
 מפי גבוני לבי משכילי דעת
 מזרים אשר שמעם מים עד
 ימה
 אם בתבונות אם בלשונו ארץ.
 ראשון שמו הלל איש די
 לא מזרי
 מברכתי הרים ראה כנשר,
 חש פדר זר לעוף לבא
 אלינו

(ח) אחר חפלת המנחה בשנת ה'תש"ח הוא דורש בבית הכנסת למען ישמעו ולמען
 ילמדו הנחזרים הלימודים פילוסופיאה ושאר החכמות, כי כן היה המלך יר"ה
 על כל האוקדים על דלתות החכמה שיצאו נ"כ בית אלהיהם מדי שנת בשנת
 ישמעו גם דברי מוסר ויחזיות חיים. —

יציל ימלט חף גם אם עד נפש
 מי הדאגה ותלאה גברו
 עליו, להשקיעו במצולת פגעו;
 בזמנת עמלו ובחלקו שמת,
 כל-מוזבחות מותר כל-במות
 בצע
 הרם ולא חמל, לאלהי כסף
 לא כרעו ברקיו, לא נשקפיהו;
 תמים בדרתיו, לא קם כמהו
 ויספרו הודו עד עולם סלה —
 אז על שני העמודים האלה
 [הם צנתרות כבוד ומארות דע]
 קם יעקב חרוץ בצבי ועפר
 לבנות מעון שכלו בל ימוט
 נצח;
 אנה מכון בינה יומם וליילה
 להיות למושב לו, כי שם
 הצדק,
 שם מעינות חכמה, שם מי
 הלבח,
 שמה עצי הדר, ויגן העדן
 נמצא בתוכו עץ חיים ודעת.
 הפליא במועצות בקר וערב,
 הגדיל תבונתו על ספרי קדש,
 לחת

בקהל נבוני עיר (א) אנשי
 חפארת,
 זכרון שמו לעד נכתב בספר
 להיות בחברתם חכמה
 לשמיע —
 שני שמו נודע עד קצוי ארץ,
 רב העלילה ושפל הרוח,
 חכם, גדל-עצה, בינה ודעת,
 ובפיו ובשפתיו שרעפי הרב;
 גאל שפת עברים מעמקי שחת,
 למחויקים בה אנה ואנה
 מחסה ומשענה מבחח עורתהו;
 פרט בקו-ישי על פי הנבל,
 ובצוף ומירווחו ימתיק כל-
 ממר;
 חקר במצפוני וממוני קדם,
 ולדורשי סודם, חרדי שכל,
 מירבתי צפון, מסעג ועור;
 דוד שכול הוא מבית
 לוץאמו,
 רבק בתלמידיו מאח ורעו;
 עיניו פקוחות על כל-דרכי גבר,
 חפש לבב אדם, כל-חדרי במן.
 ישבח עון אחיו, יאבה לסלחו;

(א) חנר הוא לקהל אנשי. וזה [אף-ימיאה] אנשים חכמים ונבונים
 אשר לא מנני יציל ימלט.

לא אל רדבים, לא אל שטי שקר
 פנה, עדת לצים הרחיק ממנה
 על לעגי מעוג שפך כוס ועם
 ויהי בכל ימיו שנא עולתה
 שנה ועוד שנה שבה, חלפה,
 אך יעקב נבון ומקור החסד,
 שומר אמונים וצדקה וישר
 לא החליף דעתו, לא המיר
 שכל,

ויהי שביב שמעו על בנפי רוח
 כיקוד ומשאה עד רום שקמים.
 הנה כאיש גבור אל יום
 מלחמת,

לא זע ולא ירא משד, ממחץ,
 איש איש עלי דגלו מבין
 לנשק,

וקים וחיז שגנו כונו על יתר,
 קשת ומקל יד, צנה ורמח,
 מריק חנית וסגור להראת
 חיל מרי,

כשיל וכילפות, מפץ, מקבת,
 בסללות ללבד אחרית מלה,
 ובצלצללים ובקול שופר מריע,
 הולך ולא ישוב אם לא יצליח
 דרכו, ויתגבר על אנשי חיל,
 את-איביו רדף עד חדרו מות
 אם יא לשלום בכריתו יבאו—

לחח בעה רצון ממרות ונעם
 על משפטי האל, חקות שקמים,
 וביום מלאח שנה מנהו יצאו
 מדרות השכל, רגיוני כעם
 על אמרות נביא ויליד מורשת
 מי כה, בעט ברזל עמו מוכיח.
 השביח לעפעפיו נוכח, מרגוע,
 לא נח ולא שקט, השפס בבקר
 לשקר עלי דל דת, על דין וצדקי,
 על מחקרי חבל עד בוא השמשו
 כל-תענוג שרף על המזבח
 בנה בכליתיו, ויהי לאמר
 ולמאכלת אש חכמה, בל תהי
 אש תאזה ביחידתו יקדת;

וברית לבת עינו כרת בל תרא
 אח-בל-אשר לא לו, אחד
 אשת רע

מרחיק, ולא תחמד יפיה
 להבל,

חרפת ילוד אשה, נגע צרעת
 יום יום עלי אדם לישחין כרה.
 לא נכספה נפשו לשוט בארץ
 על מחמדי שוא תמרקי און,
 על משפרי מכלות זהב וכסף,
 לא על גאון גלי גבהות ורוח
 ההופכים דכימו פמעט רגע
 ולצי אנוש שלו מרבים הסער;

זָרָה וְנִכְרֵיהּ, כִּי עָתָה בָּאתִי
 לְגַם כִּי צָעִיר יָמִים, נִבְעַר
 מִדְּרַעַת,
 אֲךָ פֹה כְּאִישׁ שִׁיבָה, חֲכָם
 מוֹכִיחַ]

מִכֶּם לְבַעַר קוֹץ, שְׁמִיר וְשִׁתִּי,
 מִשְׁכִּיל לְהִיטִיב בְּצַפִּיעוֹת הַנְּטַע
 רַק לְעַקֵּר מִהֵן חֲרָצִי רַע,

מֵאַשְׁכְּלוֹת בִּינָה יִשְׁתּוּ יַיִן רַקֵּחַ,
 מַעֲנֵבֵי אַמּוֹן בְּטוֹב יֵאָכְלוּ

בָּרִים תְּמִימִים, עַד לְבָלֵי יָרֵחַ
 יִהְיוּ לְשִׁמְחַת לֵב אֶל רֵאֵי שְׁמֶשׁ.

אֲשֶׁרֵי יֵרָא הָאֵל וִירָא תוֹכַחַת,
 וּבִיָּה אֲדַנִּי שָׁם מִבְּטָח, תוֹחַלַת,

הַלֵּךְ בְּחוֹרְתוֹ, חֲקִיו שִׁמַּע;
 מַשִּׁים בְּמַצּוֹתָיו תִּקְלִית כָּל-

חַפְּצֵי,
 וּבְנִיב תְּעוֹדַת אֵל מְרִים הַרְגֵּל

לְהַיּוֹחַ לְמַשְׁעַן לוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה;
 וְרַעוּ לְדֵר וְדֵר גְּבוּר בְּאַרְצֵי

יִרְבֵּה וְכוּן. יִפְרֵץ כְּדַגֵּי הַיָּמָה,
 הוּא יֵאָרִיךְ יָמִים, יִפְרַח פֶּתְמוֹר;

הוֹרוּ יִבְרַךְ מִבְּרִכּוֹת שְׁמַיִם,
 מִמִּפְגוּרוֹת מוֹב, מִמְּגֵד גְּרֶשׁ,

כִּן יַעֲקֹב עוֹד גַּעַר רֵיז וַיַּעַל
 בְּצַבִּי לְמַגְדֵּל עֵץ לְהַרְיֵב הַזֹּבַח,

רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ, בְּפִנְיֵי אִמְרֵי,
 לְפָנַי אֱלֹהִים חַי, נִתָּן לוֹ כַּח

לְהָרָא בְּקוֹל גְּדוֹל, קוֹל
 זָרֵם מַיִם,

וּבְמַחְלִיק פְּטִישׁ אֶת-הוֹלָם
 פָּעֵם,

עַל לֵב בְּנֵי עַמּוֹ שׁוֹחֵי סֶף רַעֲלִי,
 כִּל יִדְעוּ הַכִּין בְּלֵהוֹת צְלָמוֹת,

קוֹפִים וְשַׁעֲלִים מִשְׁחִיחֵי כָרֶם,
 אִישִׁים אֲשֶׁר אֵין בָּם יִרְאֵת

הָעֶנֶשׁ,
 יִרְאֵת חֲסִין קְדוֹשׁ וּמַחְלִיל

חֲלָדִי,
 כִּי הוּא כְּאִמְרֵי פִיו אֶת-לֵב

הָאָבוּ
 חֵישׁ מִבְּשׂוֹר חוּטָא יְסִיר לְנַצְחָה;

וַיִּתְמָהוּ כָלֶם עַל מוּצָא פִיהוּ,
 עַל נִיב יִשְׂר לְכַב נִטָּה עַל אִמּוֹ,

מַעִיר יִשְׁנִים, וּבְגִבּוֹר הַחֲזִיל
 בְּיִשְׂר בְּקַהֲל רַב מְלִים הָאֵלֶּה^(א):

וְשִׁמְעוּ, לְכוּ אֵלֵי סוּרֵי הַגִּפְתָּן

(א) דרוש א' בלסון איטלקית אשר דרש בשנת ההקצ"ו במדרש הרבנים
 סוכת הולך על יראת י"י; אך דברתי בלסוני על הענין הרבה פעמים במלות
 שונות ממה שנא על שפתיו ידידי נ"ע הממנר, וכן עשיתי בדרושים אחרים.

יִשְׁחַק וְלֹא יַחַת לְרַע, לִשְׁמַע,
 כִּי יַעֲמֵד נִגְדוֹ בְּכָלֵי אִימְחָה
 וְלַחֲהֹלֹכוֹתָיו מִפְּנֵעַ מִפְּלֹת;
 זָכוֹן לִבְבוֹ בְּאֲדָנֵי בְּטוֹחַ,
 לֹא בְּאֵלֵי שָׂוֵא, שְׂקִיבֵי עֵינָי,
 עֲזָרָה בְּעֲרוֹתָיו יִמְצֵא, תִּפְאָרְתוֹ;
 סְמוּךְ לִבְבוֹ לֹא יִירָא מִפֶּחַד
 לֵילָה, וְלֹא מִחַץ יַעוֹף בַּבֶּקֶר,
 מִשֹּׁד וּמִחֲמָס, מֵאִיד מִקְטָל,
 יִרְאֶה בְּעֲרֵיו קֶץ אֲנָשֵׁי עוֹלָמָה,
 יִהְיֶה כְּטִיט חֲצוּצוֹת וְלִמְרָמָס רִגְלָה,
 הֵם יִפְלוּ תַחְתָּיו, עוֹד לֹא יִקְמוּ,
 כִּי הוּא לְעוֹרֶת דָּל מְזוֹן וְלִחֵם,
 מִפְּלֹט לְמַחְסוֹרוֹ, מִחֵן בְּסֹתֵר
 פֶּזֶר לְהַצִּילוֹ מִחֲבָלֵי עֵנִי;
 צִדְקוֹ וְתִסְ-לִפּוֹ לְעַד יָנוּחַ,
 לְהֵיוֹת לְגִם עַמִּים, אֲלֵיו יִדְרֹשׁוּ,
 יִשְׁתַּחֲוּוּ וַיִּגְדּוּ כָּל-דְּשֵׁי אֲרֶץ,
 קִרְנוֹ בָּרֵב כְּבוֹד תְּרוֹם בְּאֶרֶץ
 גְּדוֹל בְּרֹאשׁ הַהָר הַלְּזָל גְּבוּהָ,
 מִתְגַּדְּדִים יִדְרֹךְ עַל אִם
 הַדָּרֶךְ. —
 לֹא הִרְשָׁעִים בֶּן, מִשְׁחִיתֵי חֲלָד,
 יִרְאוּ וּבִשְׂפָתָם חֲמוּחַ יִפְטִירוּ,
 יִרְאוּ תְשׁוּעָה אִישׁ צְדִיק, יִבְשׁוּ;
 אִזּוֹ יִחְפְּרוּ, אִזּוֹ יִחְרְקוּ עֵינָיִם
 [כִּי מִלֵּאוֹ הֲצִיץ, פִּתְאֵם תִּהְיֶה הַיָּמָה]
 יִבְלִי

מֵאֲצֻרוֹת חֲדוּהָ, מִמַּטְמוֹן יִשְׁעוּ;
 חֲמִיד בְּחֹךְ בֵּיתוֹ הֵהוּן, הָעֵשָׂר,
 אֲבֹן יִקְרָה וְזִכּוּכֵיחַ וְלִשְׁם,
 נִפְךָ, שָׁבוּ, חֲרָשֵׁישׁ, בְּדָבָד
 וּבְדָלַח;
 דִּרְבוּ וּצְדָקְתוֹ לְעַד עֹמְדָה,
 תִּהְיֶה לְמַגְנוֹ מִפַּח וּפָחַח,
 מִמֵּה־מּוֹרוֹת מְלַעֲיָכִים בִּקְדָשׁ;
 הִנֵּה לְיִשְׂרָאֵל לֵב יִזְהִיר בַּחֲשָׁךְ
 אֹר בּוֹכְבֵי גִשְׁפָם, יִדְלוּ לַחֲרָם,
 יִהְיֶה כְּלִבְנֵת הַסְּפִיר לְטֹהַר;
 חֲנֹן וְאִישׁ זַחֲוֹם רִדְף הַצֶּדֶק
 יִשְׁגֶּה כְּאֲרוֹי אֵל עַל הַר גְּבוּהָ,
 אֵל מוֹלַעֲצֵי שָׂדֵה, אֵל-עֵץ הַיַּעַר;
 חֲנֹן וְסִלּוּהָ הוּן לְאִישׁ כִּי מָמָה
 יָדוּ, חֲמִידִים דַּעִים, יִקְרָא סֵלָה
 וְשִׁמּוֹ יִסְפַּר עִם מִשְׁבִּיל חֲלָכָה;
 אִישׁ טוֹב יִכְלֹכַל כָּל-הַגִּיּוֹנֵי
 פִּיהוּ
 לְהֵיוֹת אֲמוֹנָה בּוֹ עַד יוֹם הַמָּוֹת
 רֵאשִׁית יִגְיוֹעוֹתָיו, תְּכָלִיחַ כָּל-
 פְּעַל,
 כִּי בֶן לְעוֹלָם לֹא יִמוּט אִישׁ
 חֲסֵד,
 יִהְיֶה לְזִכְרוֹן, יִחַק בְּסֶפֶר
 שְׁמָעוּ, שְׁמוֹ, הוֹדוּ, יִשְׂרָאוֹ
 עַד נִצְחָה,

וַיִּקְרָא כָּל־כַּלְבֵי אֲפִים אֲרֻצָּה ,
כִּי בּוֹ כִמְרָאָה , תּוֹשֵׁבָה הַבְּיָנוּ ,
רַגְמָה אֱלֹהִים וּגְבוּרָה וְדַעַת —
אֲחֵר יָמֵי אָבִיב לְמִצּוֹא לּוֹ
שָׁקֵט

מֵרַב יִגְיַעוּתָיו עָלָיו כְּבָדוֹ ,
הַלֵּךְ בְּמִשְׁפָּטוֹ דָּרָךְ וַיִּרְוֶה
לְחַג בְּמִשְׁפָּחָתוֹ וּבְרַעֲי חֶמֶד
יוֹם הַמְּנוּחָה , יוֹם לְתַנּוּפַת עֵמָר ,
קְדוּשׁ לְיִשְׂרָאֵל עַד עוֹלָם סִלְהָ ,
יוֹם נִתְּנָה תּוֹרָה עַל הַר הַקָּדֵשׁ
אֶל צִיר אֲמוּנִים בְּעִבְרִים שְׁלוֹחַ
לְהַיּוֹחַ לְמַעוֹז לָנוּ וּלְבְנֵינוּ —
אֶלְפֵי בְּנֵי עַמּוֹ יוֹם בָּאוּ שָׁמָּה
חֲשִׁים לְדַבֵּר לוֹ לְפָנָי אָבִיהוּ
עַל תְּאוֹת לְבָב , בְּרוּר מְלִלּוֹ
רַעַת שִׁפְתָם אֶת־קוֹלוֹ לְשִׁמְעַ
אֶל בֵּית תְּפִלָּה , עַל מְגִדֵּל
גְּבֵה ,

בְּיָמֵי שְׁפוֹת הַשִּׁיר לְמַטִּיבֵי צַעֲדִי ,
לְמִשְׁרָרֵי עִם אֶל זְכָרוֹן גִּצְחִי .
הֵן בַּתְּחִלָּה מִשְׁמְעוּ כָּל־אֵלֶּה
הֵיחָד כְּאִישׁ גְּדָהֶם וּכְאִישׁ פֶּסֶחַ
בְּשִׁתֵּי סַעֲפִים , אִם אֵלִימוּ אֲוֹן
יָמָה , וְאִם יִנְיָא מִהַקְּשִׁיב לְמוֹ
וַיִּפְצְרוּ בּוֹ לֹא אַחַת וּשְׁתַּיִם ,
אֶלְף פְּעָמִים זָאח מְנוּ בְּקִשׁוֹ

יִבְלָמוּ לְעַד אִם לֹא יִשְׁבוּ ,
מִתְאוֹת גִּפְשָׁם , מִדְּרָכֵי פִשְׁעִי ,
כִּי יַעֲלוּ בְשׂוֹא נִתְּעָה חֶלְבָמוּ ,
יִלְפְּתוּ אֲרָחוֹת דְּרָכָם , יִאֲבֹדוּ —
יִרְאֵי אֱלֹהִים מוֹסְרֵי יִקְחוּ
לְרַפָּא לְבַב חוֹמָא , לְתַת־לוֹ נְחָם ,
וּבְאוֹר פְּנִיָהֶם יַעֲלוּ , יִבְלִיגוּ ,
וַיִּרְנְנוּ לְפָנָי שׁוֹכֵן רִקִּיעַ
כִּי כָּל־פְּעֻלוֹתָם עַל־תָּם הַמְּבַעֲרוּ ;
אֲזִי כָּל־מַתִּי עוֹלָה קִצָּם יִחְקְרוּ
וַיִּסְפְּרוּ פִשְׁעֵם , יִתְּוֶדוּ מִדְּרַד
לְפָנָי גְּדוֹל עֲצָה , אֶל עֲשֵׂה פְּלֵא
אוּלֵי לְחַטָּאתָם יוֹאֵל לְסִלְחָ ,
מִיַּד שְׂאוֹל יִפְדֶּה גִפְשָׁם עַד
גִּצְחִי וְכוּ' וְכוּ' "

עַד כֹּה לְשׁוֹן רַעֲי אֲמָרָה הַבִּיעָה :
וַיְהִי כְכַלּוֹחוֹ , דִּלְף מִיַּזְעִי ,
כָּל־אֲהָבָיו שְׁשִׁים וּשְׁמָחִים קָמוּ
מִזֶּה וְגַם מִזֶּה גַד אֲחָד , רָצוּ
אֲלוֹי בְּצַוָּאר , חִישׁ אֲתוֹ הַכְּתִירוּ
וַיַּהֲלִלוּ עִזּוֹ בְּנִשְׁיָקוֹת פִּימוֹ ;
כָּל־שִׁמְעוּ מִחֲכָמָתוֹ תְּמָהוּ
וַיֹּאמְרוּ : אֵיךְ יִלְדֵי יִלְדֵי לָנוּ
עוֹד רַךְ כְּאִישׁ שִׁיבָה עַמּוֹ מוֹכִיחָ?
זֶה לַעֲשׂוֹת מִפְּלִיא , זֶה גְבוּר
חֵיל ,

וּדְבַר אֲמַח גַּם אִם יֵצֵא מִבְּעַר
לִי אֲזַנְכֶם הַטּוֹ, מְלִי הַהֲשִׁיבוּ
כִּי פִי אֲלִיכֶם הַמְדַבֵּר עַד נִפְשׁ.
הַבְּעָרִים בְּעַם מוֹסְרֵי קַחֲו.

דְּרָכֵי אֲמוּנָה בִּינוּ, דְּרָכֵי שְׂקָר,
בֵּין אִישׁ וּבֵין אֲחִיו שִׁפְטוֹ הַעֲרָף
וְרָאוּ מְאֹד אֲמוֹן יוֹם יוֹם זֶרֶחַ
עַל מֵאֶפֶל כָּזָב, הֵיזָ שָׁם
לְחֻשֶׁף. —

הִנֵּה כְמוֹ חֲמָה בִּימֵי הַקְּנִיץ,
חֲקָרִיר פְּנֵי כֶּסֶם, תִּלְבִּין הַבְּגָד,
עֵין אִישׁ תַּעֲוֹר אִם תִּבְיֵט אֵלָיָהּ
בְּלַחֲו וּכְכֹחֵי יַפְעָתָה מִמַּעֲמַת—

אוֹר הָאֲמַח בֵּן הוּא אֲלֵעֵינֵי גְבַר;
לֹאט לֹאט אִם בָּא הָאִישׁ לְדַעַח
דְּרָף אֲמוּנָה, וְלַחֲקָה שָׁם הַעֲוָה,
וּבְמַחְקָרֵי חֲכָמָה הַגְּבִיל הַשְּׂכָל,
אִז יֵאָהֵל לְבוֹ, יוֹהִיר הַנֶּפֶשׁ,

אִז יֵאֲמִין בְּאֵל גּוֹחַן לוֹ עוֹר
לְחַקֵּר, לְהַחְבּוֹנֵן אִם לוֹ יֵאָתָה
אַרְחַ קְדוּשֵׁי אֵל בְּשִׁפּוּנֵי שְׂחָק;
אִךְ אִם בְּלִי גְדַר יַעֲפִיל לְגִשְׁת
אֵל מְקַדְשֵׁי עֲלִיוֹן, אִז עֵבִים סַחַר

לו

עַד כִּי לְמִשְׁמַעְתֶּם פָּנָה, וַיַּעַל
עַל מַעְלָה בֵּית אֵל, וּבְדַר כִּי
אֲמוֹן
הִחַל בְּשִׁרְתוֹ, וְכֹה הִבִּיעַ (א):

„מִה־לִּי וּמִי לִי פֹה, מִה־לִּי
לְשִׁבַח

בְּמִקּוֹם גְּדוּלִים אִם גַּעַר אֲנֹכִי?
מִה־לִּי וּמִלְכֶם חֲכָמֵי חַבְּאָרְת,
אִם הַשְּׂאֵת לְכֶם, לִי אִךְ הַשְּׂפָל?
אִיךְ בִּי כַחֲרָתֶם, פִּי יִדַע אֲנִי
אִישׁ אִישׁ לְפִי שִׁכְלוֹ (אֲזוּנִי
תִּשְׁמַעְנָה)

עֲלִי יַעֲפֹצֶף פִּי, יִבִּיעַ אֲמַר:
מִי שָׁמָּה לְשִׁפְט, לְמִשׁוֹל עֲלֵינוּ?
אִם פִּנְמָלָה וּכְפָרַעַשׁ נַחֲשִׁבַח
בֵּין הַעֲנָק מִה־לָּךְ... תְּוִיד...
אֵיכָכָה? ...

לְכֶם עוֹן אֲשָׁמָה, לֹא לִי הַפִּשְׁע,
לְכֶם וְלֹא לִי חַטָּא, מִשְׁפִּילֵי דַע,
לְרַצְנְכֶם, לֹא לְרַצּוֹנֵי פֹה בְּאֲתִי,
לְכַבּוֹד אֱלֹהִים, לֹא לְכַבּוֹדֵי הַבָּלוּ;
לְכֹן לְכוּ בְּנִים, שְׁמַעוּ גִיבִקְשֵׁט

(א) ר' ש' ב' על דרכי האמונה נל' איטלקית אשר יידידי יעקב הי דרש נקבל
וירונה נשנת אחרי חג השבועות לשנת החקצ"ו יום זכרון מדי שנה נשנה
לחכמת המזוררים אשר נשנתות ובמיעדים יסורנו נמדה במסקל ובמזורה
נחפלות ערב ובקר ונהרים לפאר את בית ה', נדסם נפאדונה נשנ' ההקצ"ט.

בל תעבור בלחוק, לא עד
אין חקר

במופתים נשפט ונדבר און.

זו מחלת סכל ותרופה אין

לשוט בארצות ריק, רחוק

ללקח,

חקר לכל תכלית ידוש בה טעם,

ולהעמיק ארחו עד הרת מטה

בפיץ ובבצה ישקע לנצח,

בקיר מצפה שד תלחץ רגל

עד מדחי ישלף ביון הדחי.

כי באשר ינום מקול ההפחד

ראה במסתרים בישימון דרף

מספכו עליה אריה צרח,

ובעת מנוסתו יראה ורעד,

חילה ותמהון עליו בברוי,

סמר בשרו מפעותי מות,

כי אז פגעו דב וזאבי ערב

השאגים לשאל ולבקש סרף,

ברח בנשר חש למצא לו כפר

כי נראתה אליו משאת הרמט,

ברח.... להציל חיתו ממותה,

עמד.... ודלג על מפתן הבית

לבית אשר מצא בלתי מסגרת

אל עברי ארחות דרכם פתוח

ויהי בכאו שם סגר הרגלת;

לו, אז ימשש בעור באפל,

אז יחשיך דרכו, לא יראה

נגה. —

לכן בני עמי שמעו שמעו,

את-לבכם לסתיר נשגבות

שיתו;

חסדי אדני עד עולם זמרו,

השתחו לו מרחוק, תביטו

כל-מפלאות ידו, כי לו הפח,

לו העזו, לו הממשל האמץ;

נחנו חלשים, חכלילי עיניים,

נגדו כטיט הוצות ודרך הפלם,

עד אן נמלל ריק, נכתוב על

ספר.

חזיון, חלומות שוא, עולים

בתהו?

רק נאמין באל אמר ויהי

אל בית תפלה בכבודו

נגילה,

ונספרה תמיד רב גדלו שמה

יום יום בשיר חדש ובלב שמח

לפאר מקום קדשו ולהגדיל

הדר,

רק נאמין.... נחקר מסת ידנו

כי אז גכול נשים לתהום

החפץ

הַרְבַּח אֱלֹהִים רַם. מִלְכֵי מַקְדָּם;
יַחְקֵר וְעוֹד יַחְקֵר עַד אֵין
לוֹ חֶקֶר,

וַיַּחְלֹשׁ שְׂכָלוֹ כִּי אֵין לְגַבֵּר
אוֹן לְעֹמֵד, לְשֹׁפֵט עַל צְבָאוֹת
מַעְלָה;

יִפֹּל בְּרִשְׁתׁוֹ זֶה מִסֵּן בַּדְּבָרָה,
יִפֹּל... וְלֹא יִשְׁמַד רַגְלוֹ מִלְכָּדָה,
אֲךָ זֶה חֲלֵי רַע הוּא זֶר מִכְּלֵי
חֲלֵי,

קָשָׁה לְהִרְפֹּא עַד יִרְאֶה שְׂחַח
הָאִישׁ אֲשֶׁר יֵשִׁית בְּגֹאוֹן הַשִּׁכָּל
כָּל־תְּהַלּוּכוֹתָיו, כָּל־נִיב, כָּל־
פֶּעַל,

כִּי לֹא גִוִּית אִישׁ יְמִית. רַק נַפְשׁ
יַעֲזוֹד לְמַדְחָפוֹת אֵל גִּיא
עֲלֻמוֹת. —

לְכֹן מִיַּדְעֵי רַעֵי חֲנוּנֵי
אֶת־נִיב שִׁפְתָי בְּשִׁמְחוֹת לִשְׁמֵעַ,
כִּי לֹא לְעוֹלָם עוֹ. לֹא תִמְיֵד חֶסֶן
וְהוֹד בְּפַעְלֵכֶם, לֹא מוֹב לְנֶצַח
הַטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם; הָאֵל חֲגֻקָה
בַּל יַעֲבֹר אָדָם עָלָיו מִלְמַעְלָה.
עֲבָדוּ כְּתָם־לִבְכֶם שִׁבֹן רְקִיעַ,
בֹּאוּ לִפְנֵינוּ בְּרִנְנָה וְלִקְחָה,

וּבְכַחְכֶם לַחֲקֵר אֵל נָא תוֹיֵדוּ
בְּמָאֵד מָאֵד, כִּי לֹא לְכֶם הַכַּח;

אָמַר בְּלִבּוֹ, זֶה לִי בֵית מְרֻגָעִי,
רִנַּח וְהִצְלָה, מִצָּר עֲזָרְתָה,

שָׁמָּה בְּאֲבֵנֵי גִיר מַעַל חוֹר פֶּחָן
סָמָךְ וְאֵין מִכִּיר... סָמָךְ יִדְהוּ
שָׁבִץ וְחִלְתָּה עָלָיו גְּבָרוֹ,
נָחַשׁ עֲמֻלְחוֹן זָרַק בָּהּ רַעַל,
וַיִּמְתַּתְהוּ, אֵין מָנוֹס מִמֶּנּוּ —

— כֹּן אִישׁ בְּסוֹד הָאֵל וּבְגִדְחֵי
סִתְרָה

עֹמֵד וּמִסְתַּוֵּל לְרֹאוֹת בְּשִׁחַק
כָּל־מִצְעָדֵי שְׂרֵי לְנַחַת הַחֲלָד;
הַחַל בְּחֶקְרֵי לֵב עַל בְּנֵי רוּחַ
לְשֵׁים רְכוּבוֹ עֵב, מוֹשְׁבוֹ אֲפַעֵי,
לְשׁוֹט בְּהַבְלֵי שְׂוֹא, חֲזִיוֹנוֹת
לִילָה,

עַל מַעְגְלֵי סְכָלוֹת עַד כִּי הִגִּיעַ
לְחָהוֹם לְזוֹת, לֵאמֹר: אֵיכָה
זֹאת הָעַת

עָלִיוֹן וְאֵיךְ הָאֵל יִפְעַל כָּל־אֱלֹהִים?
[אוֹי לָךְ אָנוּשׁ, רַמָּה כְּזֹאת
דְּבַרְתָּ!]

אַחַר אֲשֶׁר בִּהְבֵּל יִפְעָה פִּיהוּ
הָרָה חֲרִי עֲמַל, יֵלֵד כָּל־אֲוֹן,
הַרְבֵּה לְדַבֵּר עוֹד תוֹעָה וְעוֹל,
גִּדְפָה לְבָבוֹ מִחֲרֻבוֹנֵי סְכָל,

לְכַתּוֹב מְרוֹרוֹת, בּוֹז עַל הַדְּרַת
קִדְשׁ,

כי יעקב חשף בקהל תפארת
 [חברת נדיבי לב, בחורי חמד]
 מופענות בינה מימי הלקח;
 אך מהשבות לבו, כי חיות הנה,
 לא שקטו מדי יום יום, לא נחו,
 ויעמד אביר בין אנשי חמד
 ובחוף אחות מרעיו, ויעל
 שנית, עלי מגדל. על שפתי
 שקר
 הדוכרות עתק, על רם עינים,
 על גאונה וכוז, על שאף רוח
 קרא בקול גדול ויגור-אמר (א):
 ,החרשים באים למדו ושמעו,
 המו לאמרי פי ללב ואון;
 מוסר אדני מר נמף ונפת
 מפּי צעיר ימים אל נא תמאכו,
 כי זאת תרופתכם, זאת לכם
 ענג,
 לא תימדות עשן מהדירות עין.
 קום נא רחב ללב, הרחיבה
 צעד
 עד באף אלי; חושה, אל תפן
 אלקול רהבים השאטים בהכלו

שמעו, עשוי, ורשו אחד-דרכי
 ישר
 כי זאת תכונת לב מבין הקשטי,
 כי זאת תכונת איש הקם
 עד הרם
 יזרח, וכוכבים במסלורתמו.
 וכו' וכו' "
 אמרת ידיר נפשי עד פה
 הגיעה.
 אז להרם רגליו בל-איש בית
 עבר.
 השתחזה, כי מי דבר פמהו
 בימי עלומיו, ובשחרותו בכה?
 אחר ימי מתן תורה, היא לנו
 חלקה ומורשה לשבת בטח,
 מאהלי ביתו נסע, וישב
 אל עיר קלילת חן, קריתה
 פאדובה,
 לגמור, לחיות לצמחת כל-דע.
 שנה שלישית לו הנה חלקה
 מיום אשר החל עם מורי ישר
 לשקד עלי דלתות חכמה ותכל
 פה כל-עבודתו ביקר והדר,

חושה

(א) דרוש ג' על הנאיה מידיי ה"ל, הלל הוא דרוש נ' אשר דרש
 במלכות נשית החק"ז, ונס נזירונה נשנה ההיא נמג המלות כלשון
 איטלקית. נדפס במלכות נשית החק"ט.

על מזבחות מקדש מחתותם
שמו,

ובכהני עליון יחדו מרדו
עד החרה אפו בהם וימת
את־כל־קהלתם, ובשצף קצף
ארץ אשר תחתם פחאם
הבקעה

וירדו חיים אל גיא צלמות.—
איש הפלשתי הערל אל חשי,
גליח שמו מנת, איש הפיץ רשע,
מן הענקים, שש אמות וזרת
גבהו, ומנעליו ברזל ונחשת,
מצחת נחשת על רגליו היחה,
לבת חנית ידו שש מאות שקל
ברזלו, ובגאונו אל אמיץ כח
חרף, והנה להקראתו כא עלם
יפה ואדמוני, דוד טוב האר;

לא חרדה נפשו אליו לגשת,
לקח בידו את־מקלו וילך
הלוך וקרוב לו, ילקוט וקלע
הנם בידו; או בשפת הנחל
בחר חמשה חלקי האבן

ובחוף כלי רועים אתם הניח.
הביט פלשתי את דוד ויבו
אתו ברע לב, בי היה גער;
הלל פלשתי את־דוד ויאמר:
מה־לך! הכלב ובהמה אנכי

חוושה, שבה עמי. סוף אנשי
גבה

לחקר, ומפרעה החל רינה.
הרבה עון אשמה מלך מצרים
באל ובשלוהיו מנו שאלו
את־כל־אשר צוה אל שפט
צדק,

יחיש לשלח ישראל החוצה.
לחג ימי מועד לפני אל שחקי,
ובפיו ובשפתיו שחת ויאמר:
מי אל אשר אשמע אל
מוצא פיהו?

לא אשמעה קולו, אשחק ללחדי,
עבד עבדים תחת על וסבל
עמו, מנת חלקו, לנצח יהי.—
היבט ושור, גאה, פרעה
איבקה

במופתים הבה מראש עד רגלי,
ובעקשות לבו אל חוף הימה
עם בל־מתי סודו וסוס ורכב
קפד כמו ארג חיו לשאלה,
נגד בני עם אל, נגד השמש.—

קדח זכור, על חבדתו, עיניך
שימה, ואל תשבח גבה לבמו
למשל בישראל, לרדורת
בהמה;

לפני אלהי עד באש וקמדת

בואת , ולא נפלאות היא מפל-
גבר

גם לא רחוקה היא כי כן גביטה
רב יעבד צעיר , וכן העולם ,
חזק ביד הלש ירד לשאלה ,
תחת משגעים פנים יפלו ;
אם נחפשה דרכם , סודם
נחקרה ,

נראה נסבותם מתאימות יחד ,
כי מאלהי עד בלן תצאנה ,
לא מזרון לב-איש , לא
מידהו . —

המן זכור , גאה , יזם ולילה ,
שפטה גאון לבו , עברתו כינה
על מרדכי , לא קם לא זע מפנה
עד כי להשמירו מתנפל נכל
איש צר ואויב טוב , אהב כל-
פשע ,

יעו בהנחו , על הון בטח ,
על רב בני ביתו מתפאר נצח
וימו עצי שטים לחלות עלימו
את-מרדכי , עמו כל-אנשי עבר ;
אך רחמי האל אמנה לא כלו
על עם סגלתו , וגאלה באה ,
כי עץ אשר הכין המן בבית
לחלות נהני כף , נתלה וימת
עליו , חפוי ראשו שבע כל-רגו ,

כי בחרפות עם המקלות באת
אלי , גבה קומה , איש הבינים ?
חושה , לכה אלי , ובשר גוף
אתן לעוף כנף ולחית ארץ . —
אז קם בנו ישי עלו , שמח ,
גם כי קצר ימים וכנפל אשת
אל מול פני גלית , וידבר אלה :

אתה בכידון , חץ וסגור ותרב
באת לעמתי , לא אבא אני
בכלי קרב ומחי , אך לך אכאה
שלו בשם שדי , האל חרפת ;
את-ראשה אסיר חיש מעליך

ובמחנה אל זר אתנה פגד . —
ויחזק דוד , ויך אל-מצח
את-הפלשתי , ויקלע הפלע ;
גלית אזי נפל על פניו ארצה ,
ויעמד דוד אליו לקחת

חרבו , והנה בה כרת ראש עול
ולחיל פלשטים תקותם
אבדה . —

הנה צלצל דק , ראה ראינו ,
ימית עצי שדה , כל-עץ גבה ,
ויך ברוח פיו שטה יארו ,

כי שן בשרשו שלח וימת
וועו , ופארתינו יבטש תיבשנה ,
ולמאכלת אש תכליתו שבה .
אל ישבי חבל יום יום היתה

מה'לך, רחב לִבְּךָ, אִם לֶךָ
רַב־שָׁכַל?

מִפְּלִיא בְּנוֹ דָּוִד לְשֹׁפֵט, וְחֶרֶב
חֲכִמַת שְׁלֹמֹה מִחֲכִמַת מִצְרַיִם,
עַל כָּל־בְּנֵי מְחֹל, עַל אֲנָשֵׁי
יְהוּדָה.

גִּבּוֹר, וְשִׁמוֹ נִודַע עַד אֲפָסֵי אֲרָרַי;
אֵךְ בְּעֶבֶר שִׂיאוֹ לְרַבּוֹת לֹו בְּקָף
כּוֹסִים אֶפְלַגְשִׁים, נִבְעַר מִדַּעַת,
וַיַּעֲבֹד אֶל זָר, לְכֹמוֹשׁ וּלְמַלְכָּה

שְׁקוּץ בְּנֵי עַמּוֹן בְּנֵה מִזְבֵּחַ
עַד הָאֱלֹהִים בּוֹ הִחְאֲנָף נֶצַח,
מִיַּד בְּנוֹ קִרַע מַלְכוּת וְשָׁבַט —
מִה'לך, רחב לִבְּךָ, אִם לֶךָ
הַיָּפִי?

וְכָרָה אֲלֵיכָם בְּיָשֵׁי אִישׁ חֹאֵר
נִמְאָם בְּעֵינֵי אֵל, יוֹם בֹּא לְבָבְךָ
לְקִרְאָת שְׁמוֹא הַמְּבַקֵּשׁ לְמִשְׁחָה
מִלֶּךְ בְּבֵית יִשְׂרָאֵל, כִּי רוּחוֹ רָמָה;

הִנֵּה כְּצִיץ שָׂדֵה יִצְיִץ בְּבִקְרָה,
חֲלָף, יִמְוִלֵל חוֹשׁ, וּפְבֹאֵ הָעֵמֶב
נִפֵּל עָלָיו גֹּעֵז גִּבְשׁ פִּתְרֵשׁ —
כִּן אִישׁ יִפֹּה מִרְאָה וּגְבֵה מִרְוַח

וַיִּבְרַח צָבִי עֲדֵיו, תִּפְאֲרָתוֹ
שָׁחָה,

עַצֵּז יָמֵי יְלָדוֹת, הַרְבֵּי דִּיקָוָה,
וַיַּעֲבֹר יָפִינוּ מִבְּכַד חֲלִי,

נִבְחַ פְּנֵי עַמּוֹ נִבְלָחוּ הַקָּמָה
לְהִיחַ לְדַדְאוֹן וּלְחֶרֶפֶת נֶצַח,
רַק בְּעֶבֶר מַחְסֵאתָם יִשְׁכּוּ
שְׂבָטֵי מְחֵי עוֹלָה, יִרְאוּ, וַיִּבִּירוּ
מִתְאַבְּבֵי גֵאוֹת, עֵשׂוֹן וְאַפְעוֹ;
הַצִּים וְחֶרֶפְתָּם יוֹם יוֹם יִבְיטוּ
אֵיךְ נִפְּלוּ בְּשֹׁאֵל תַּחְתִּית
וְשָׁחָה,

הֵיוּ כְּלֵא הַיָּוֵב בְּיַד אֲנָשֵׁי יְהוּדָה —
מִה'לך, רחב לִבְּךָ, שָׂדֵה
וְקָרָם?

אִם וְאֵל זָאֵם עֵשִׂיר תִּהְיֶה בְּחֶלֶד,
בֵּינָה יִלְוֵד אֲשֶׁה הַחֹלְעָה אֲתָה;
חֲלָקָה, הַבְּנֵה דִי לֶךָ, כִּי תַחְתִּיךְ
יִצַּע לְבוֹשׁ רָמָה, בְּצֵה וְרַפְשׁ —

מִה'לך, רחב לִבְּךָ, אִם לֶךָ
הָעֵשֶׂר?

הַבֵּט בְּרֵב, עֵשְׂרוֹ וּבְרֵב מִקְנֵהוּ
אִיּוֹב, בְּחֶסֶר כָּל־שֵׁב כְּמַעֲט, רַבַּע
עַד קִדְקִדּוֹ מִכַּף־רַגְלוֹ צְרוּעָה —
מִה'לך, רחב לִבְּךָ, אִם לֶךָ
הַבֵּחַ?

וְכָרָה וְאֵל תִּשְׁפַח שְׁמֵשׁוֹן אִישׁ
חֵיל

כְּחֹאֵם לְפִבְעֵי כָר כַּחוֹ מִמְנוֹ
וַיְהִי בְּרִחוֹף צָרִיו לְשִׁחּוֹק
וְהִלַּס —

ההוא בגן אנשי מופת ושכל
 ויהללו אותו כל חכמי ארץ
 או יעקב הורה אל ילדי חמד
 ורק זאת בשובו אל קרית
 וירונה

חקים ומשפטים, דרכי הקשמי
 בם ילכו למשל על נכלי יציר
 ירבו כחול ימים מוסד ודעה
 ובמשפחתיהם יפרו, יחפמו
 כי הוא לעזרתם לא השפיר
 טרח

ממראשות ערשו חרוץ בעפר
 גם בל ימי חייו, השפם בפקר
 עיניו ועפעפיו עפעפי שחר

ראי וארחות אור נגדו תישרנה
 לנחות בעדקתו, ולהורת דרך
 למתי פתיחת סכלותם יבינו
 בקש אמוני סוד ושלמי אמן
 לילה ויומם עמהם לשבת
 וכדברם אליה על אמרת ישר
 קדבת שאלתם יום יום היתה
 לקרא ביום מועד, יום מקרא
 קדש

לקרא בקול גדול, בלתי כל
 רטט
 ממשפנות עליון דברי אל צדק
 דברי אמת, ש ל ו ס חיים וחסד

שלו

כי על פני חוץ שם יפער
 מראהו

אך כל אשר תוכו יטמא כשרץ,
 וכלי באש ישוב מחוץ, מבית
 אף גאלח נתעב ויבל לקבר
 בינה הגיגי לה, גאד שוא
 והבל

איש רם, ובין תבין בין אנשי
 און
 כי בעשן הסיר וכאד קלחת
 וכעל פני המים קם הקצף
 ויעבר פחאם, הנה איננו

כן הוא רחב לבב וגבה עינים,
 ראשית גאווה גיל, תכליתו בכי
 חלף זמן ששון מקול הפחד,
 חמק בצל עובר וכזיקות שמש
 עליו ביום נפלו ברים ישחקו
 וביום חרון אפו אבד, ויהי
 לשחוק ולשנינה בין ענוי חלד
 וט

הן באשר כלה רעי כל אמר
 ממעלה ירד, לקראתו רצו
 הוריו, קרוביו וידידיו גם יחד
 לשוש ולנשקלו אחח ושתיים;
 על עו תבונתו אז השתוממו
 כי מעצי בינה לא בא כבשם

כי הגני לכם, משפילי חלי, נחו בריתי רק שלום ושפע. הנה ביום שלום, שלום אצרה, כי אל בני אדם אין טוב ממנה.

אישא למרחוק דעי ואמר, אל לבכם, לא אל פיכם אביעה. זה יום בשורה הוא ונחכה ישע אם נעזוב עון, אם חיש נמתיקה חמצת שאר הטאת, אם נשבת חנף,

קנאה וגם שנאה על ריק, על הכל, אם באמת וחס נחודה מרי, אל טוב וסלחאן ימחה מספר זרין וחסאנה ויכפר מעל,

יתן ברית שלום לא ימנע חסד, ירפא שכורי לב, ויחדש רוח בל-איש ולב בשר תחת לב אבן.

שלום, נהר איתן יצא מעדן, אחה כעין חשמל וכמוצא מים, מים מפכים מתחתית התרר, וכו ונאמנו בין חגוי סלע, וירדו משם וכרצוי כסף

מחרפסים

שלום ורב שלום לדרש בשערי שלום בהיכלו ובמשכן דע, שלום בבית מלכות, שלום בארץ. —

אז באשר שמע כל-מוצא פימו חקר וגם חקן דברי, ויבן חכן מגמתם לרבות לו הדר, ולהחיות לב נדבאים מעצר רעה ויגון תחת מטה רשע. — בא צום שביעי יום ענות הגבר נפשו, ולשלומים ששון ונחם, על קו אמונתו בנה לו חנין ולמשאלות לבם הטח האון, כי הוא בעת רצון, עת מנחת ערב,

עלה כנשר הש על מגדל ארו נכון במקהלים ויפתח פיהו: ^(י)

אנשי שלומי! ירתענג בדרשן הוד נפשכם, אם קול מלי תקשיבו;

השתחוה לפני היכל הקדש, רוצו ואכלו טוב ומהרה חושו מוצא שפתי ברעדה לשמע,

(י) דרוש ד' לידילי ז'ל על השלום, הלא הוא לרוש ג' אשר ירש נכנים בעיר וירונה ציום הכפרים לשנת התקל"ט בלשון איטלקית, ונדפס בפארונה בשנת התקל"ט.

אין שד ואין שואה למשואה
אין
ברכת אדני על בנים משלת
ידגו וגם ירבו בשתילי זרתי
אשת נעורים פתיה כפתו

היא תעשיר ביתה בי בך דבקה
יששון ושמחה ימצא בה נצח
כי-בה לבב בעלה בכת עד
מות —

שלום, שכיב האל אם תשב
חוצה
אין מחריד אין עיד מושל
על חלק

בעז ואין מהטין איפה ושקל
יכיר אנוש בנו גבול ערהו
כלו שליו יהיה אין משפית
שרט

שבת ודון נוגש ערה שבתה
בין איש ובין אחיו אין עוד
מלקוח

אין עוד חנית וסגור וכלי
הנשק
שלום ישמח לב, אשרי
הגבר! —

הנה כמראה קשת ברקיע,
ושלל צבעים בו מחמד כל-עין,
יהיה, ובענן אחר הנושם

מחרפטים סביב סביב יאירו
לאט לאט ישקו שדה וכרם,
אף ישבו תחתם, לחם כל-חלם
יפריא, להוציא לחם מן
הארץ —

שלום, אפיק שלווה, מטיב
מצמיח

דשא נאות רנה ושהי הנעים
מנו עצי שמחה פרים יחגו
מתוק לחף כל-איש; מנו יצמחו
טרפי ששון לכב פארת מרגועי
מנו פני חבל בהנובת ישר
ששו, ומפופה פרים מלאו.

אמנה בעת שלום יאלל לשיבע
ושכב ולא יפחד על ערשו גבר,
כי אז ידלג פאיל פסח,

תרו לשון אלם, תפתח און
החכשים גם לעורים עיניים,
ישתעשע יונק מעל חר קמו;
אז עם זאב יגור השור ופושב,
פרה, ארי ודב יתדו תרעינה,
אז עם גדי ירפץ גמר ושחל,
גמול ועול ימים אז פם
ינהגו —

שלום, שכיב האל, אם תשב
ביתך

אין שערוריה, אין דרך עציב

לקרא דרור עולם לשבויי
חלד וכו' .

מי זה אשר יוכל כפר אלינו
שמהח נכונני לב ומשיבי טעם,
מתנדבים בעם איך התמהה
על אמרות חכם ומכלבל לקח ?
מקול ידוד נפשי מקצוי ארץ
באים מחכמים לראות עד הנה
פלאי יליד שלום ידע שכל,
עלם מהור לבב, רש ביער,
נודע שמו לעד ביקר ואמין,
על כל-בחיירי עם מרים הדגל
לקבוד סגלת אל וחעונדת
קשט . —

אין עוד ענבים על צמדי .

הפרס
הנה עלי עצים ארצה נפלו,
באו ימי הקד כי כלה היץ,
בא הסחו וכפד נפור כאפר,
אך יעקב חי לא יירא משלג
כי אז ואויה לו מסחליל קרח !
לא נשמרת רוחו מעיר וירונה,
חיש לעזוב אתה, משם לברת,
יום מגרוננו צוקתו החלה .

מדם נחיריו שמלחו נכתמה,
או ערקי חיקו, דמם הקיאון

יהיה לאות עולם פי כלה זרם
פרד, ומטר עוד לא יתק ארצה,
קלות ולפידים רגום חרלו;
גם אחרי כל-זאת ראה ראינו
שמש בהוד יפיו יזרח מקדם
מציץ פני חבל וישמח ארץ,
חיש עברו עבים נגדו מנגה,
נרכי חזיונים עוד לא חוקרנה—
כן הוא מאור שלום אחר
מלחמת

אל שמרי משפט בהיר כהרם,
יגה שביב אשו לחמימי הרק
עד כי לדר ודר ישכח הרג,
אין פיד ואין פידור כסיר ירחיח
ועף בני אדם לחם יעירו .

יום הפקדה בא למתי עולתה,
היו כלא יהיו מקרעי זהר,
הם אהבי מרון מכבידי לחץ,
הם פרצי גדר משפיתי נחת
רדפים נקי עד הכוח נפש .
אז יקראו אישים לשלום ענג,
אין עוד הקרב, אין עוד משפח
ושער .

כי שאננים אז חחת הגפן .

חחת האנתם כלם ישבו

עד בא מבשר טוב, שלום
משמיע .

ימקים בְּרִית, גָּאֵה גָּאֵה עַל-מִלְכָּה,
 סוּס, רִכְבוֹ רָמָה בַּיַּם גַּם יָחַד.
 שָׁמַשׁ בַּיַּם סוּף דוּם, אָמַר אֵל
 אֲמֹן.
 עַד יַעֲבֹר עַמִּי, עַד בָּלוֹת זַעַם,
 מֵאֵיבֵיו יְקוּם גּוֹי גַּד בְּאַרְצֵי,
 מֵעַם וּמְפָרְעֵהוּ, מִכָּל-מִצְרָיִם.
 וַיַּעֲמֵד בְּגִבּוֹרָתוֹ הַשָּׁמַשׁ.

שָׁמַשׁ צְדָקָה וְחַהֲלָה בַשָּׁחַק,
 מֵאִיר פְּנֵי תַבַּל, מֵרִפָּא לַעֲצָם,
 מְטִיב וּמוֹצִיא עֵם מִבֵּית
 מִהֶפְכַּח;

אֵלֵי וְצוֹר מַחְסֵי עֲשִׂיתְ אֶלֶה
 הַמוֹפְתִים לַפְּנֵי שֶׁר מִטָּה רָשַׁע
 לַבְּנֵי סַגְלָה וְלַעַמִּי, עֲמֹה,

מִבֵּית עֲבָדִים וְרִצּוֹצִים הוֹצֵאת
 אֲתָם, וְחִפְשִׁים שָׁבוּ, וּבְמִקְדָּם
 הָיוּ שְׂמֹחִים, עַלְיֵינִים נִקְרָאוּ,
 וַיִּרְנְנוּ שִׁירָה אֶל אֵל, כְּמָה
 לֹא הָיְתָה, גַּם לֹא תִהְיֶה.
 לְנִצְחָה.

אוֹיֵה! לָמֵן הַיּוֹם הַהוּא וְהַלָּאָה
 צָרוֹת וְחִתּוּבוֹלוֹת רַבּוֹת סְבוּנוּ,
 צָפוּ עָלַי רֵאשֵׁנוּ מִי הַקֶּצֶף,
 מִי הַחֲרִי, מִי הַדּוֹן גְּבָרֵי,

כִּי אִזּוּ בְּמִשְׁמֵרָתוֹ חֲרוּץ מִקְדָּם
 אוֹה לְמוֹשָׁב לוֹ מִשְׁבֵּן הַשָּׁקֵט,
 שָׁלוֹ בְּבֵית אָבִיו לְשֶׁבֶת בְּטַח,
 עֲמוּ בְּתוֹרַת אֵל בְּפֶאֶר וְחֶסֶן
 וּבְדִין בְּנֵי אָדָם לְבוֹר עַד הַקֶּצֶה
 שָׁם כָּל-מִגְמָחוֹ, וְלִפְלֹא נִדָּר
 צֶאֱן אֲבֹדוֹת לְרַעוּת, וַיִּלְיֵדֵי עֶבֶר
 יַחֲיוּ בְּצֵלוֹ תַחַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל—
 נַחַן בְּקוֹל עֶבֶב יוֹמָם וְלַיְלָה,
 אֲמִרֵי תְבוּנָתוֹ, וּבְחַג הַיַּפְסָח
 הִרְאָה לְעֵין כָּל-אִישׁ מָה רַב
 הַשִּׁכָּר

לַבְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִם כֶּתֶם יִתְנוּ
 אֶל-כָּל-מְלֹאכָה לְחִכְמָה לְדַעַת,
 לְבִיא בְּזַעַת אַף אֶל-בֵּיתוֹ מִרְפָּה;
 הִרְאָה לְעֵין כָּל-אִישׁ מָה רַב
 הַמַּעַל

לְמִמּוֹן לְרַעַתוֹ יָד בַּצִּלְחָת,
 לֶחֶם אֲשֶׁר לֹא לוֹ לְהִיזוֹת לוֹ
 אֲכָל

תַּחַת עֲבוּרָה וַיִּגְיעַת בְּפִיָּם;
 וּבְסוֹד נְבוּזִים עַל עֲמָדוֹ כְּנִשָּׁר
 עֲמָד, כְּלְבִיא קָם, וַיִּתֵּן-אֶמְרָה:

יִשִּׁירוּ בְּנֵי עַמִּי, לְאֲדָנֵי שִׁירוּ

(פ) רְחוּשָׁה לִידֵידֵי הַכֹּל עַל הַחֲרִיבוֹת וּנְגַד הַעֲלִיּוֹת, הַלֹּא הוּא דְרוֹם
 ד' אֲשֶׁר הִנִּיעַ כְּיִחוּזָהּ בְּחַג הַמִּסּוֹחַ הַחֶקֶל "חַבְלָזֵן אִיטְלָקִית, וְנִדְכַס כַּמֵּאֲדוּנָה
 כַּזֶּה הַחֶקֶל" ט.

מוֹזֵר וּרְפֹאוֹחַ לֵב עֲצָלוֹ אֵל חֶפְזָן
 אֵל חוֹעֵבַת זָרִים, מִפִּילֵי בַיִת,
 בַּיִת אֲשֶׁר בָּנּוּ אֲנָשֵׁי הַיַּדְדָּק
 לְכַבּוֹד אֲדָנִי עַל אֲדָנֵי הַחֶסֶד.
 בַּיִת יַעֲקֹב, לְמָקוֹם מִקְדָּשׁ
 נִלְכָּה,

שֵׁם נִחְפְּשָׁה דְרַבְנּוּ, שֵׁם נִחְקְרָה
 פֶּשַׁע וְחַמְזָאָה, אֵל אֵל גְּשׁוּבָה
 וּבְאֹר אֲדָנִי אֹר גְּרָאָה לְנַעֲמָה;
 אֹ מֵאֶפֶל עֲצָלוֹת סַר מִקְרַבְנּוּ,
 וּמְאֹר חֲרוּצֵי עֵם יִזְרַח כְּשִׁמְשׁ.
 נָקוּם לְהַחֲפִלֵּל לִפְנֵי אֵל שַׁחֲקִי,
 נָקוּם לְהַזְדוּת לֹא חֲשִׁים בְּנִשְׂרִי,
 גְּדָאָה לֹאמַר לֹא עַל כְּנָפֵי שַׁחֲרִי
 מִצִּיּוֹת וּמִשְׁפָּטִים לְשִׁמְרִי, לְבִרְחָה
 מִמְרָאוֹת עֲצָלוֹת, רַפְסִיּוֹן יְדֵי־יָם,
 כִּי שֵׁם מִנְחַח חֶסֶד וּמְכוֹן הַפֶּשַׁע
 מִעֵן סְתִי, מְאֹס וּמְקוֹר־
 הַבִּשְׁת.

עֲצָל, וְעַד מְתֵי מִשְׁלָךְ עַל
 עֵרֶשׁ
 הַקְרָא בְּאֹר יוֹמָם מִי יִתֵּן עֲרֵב,
 וּבִהַחֲשִׁיד חֹאמֵר מִי יִתֵּן בְּקָר?
 לֶךְ אֵל גְּמָלָה, לֶךְ, חֲכִין
 מִמָּנָה
 חֲכָמָה, לְהַכִּין לְךְ צֵדָה לְדַרְךְ
 כָּרֵם יָמֵי הַיָּקוֹן בְּךְ יִמְשָׁלוּ;

הָלַנּוּ בַחַיִּי פְלִצוֹת וְרָעַד
 כִּי אֵין לְהַקְוֹתֵנוּ סוּף וְהַצֵּרָה
 וּנִיחָלָה לְאֹר וַיָּבֵא אֶפֶל.
 דָּנָה עֲדוֹן גָּבַר עָלֵינוּ אֹן
 כִּי גַחְשָׁלִים חָחַת עַל וּסְבַל
 לְשַׁחַק וּלְמַחְתָּה יוֹם יוֹם הֵינּוּ,
 רַק מֵאֶפֶל, חֲשָׁכָה, רַק מִפַּח נַפְשׁ
 עָלוּ בַחֲלוּגֵינוּ, רַק הַמֶּוֹת.
 אֶךְ בְּזִמָּן הָיָה אֵין עוֹד עֵיפְתָהּ,
 מִדְּחָה וּמִשְׁאֹן לְעַד גְּשָׁלְחוּ,
 אֵין עוֹד מְעוּף צְנוּקָה מִחֻאָנָה
 לָנוּ.

כִּי מִשְׁפָּטֵי אֵל בְּגַחְלִים נָטִיּוּ,
 מִהֵם אֲנוֹשׁ יִדְלָה מִיָּמֵי מְרַגְעֵי
 אִם יַעֲמַל, יִתֵּן הוֹדוֹ עַל פְּעַל
 כְּפִיּוֹ, וְאֹ הָאֵל הַשֶּׁבּוֹ יִגִּיהֵ.
 דָּנָה לְעֵמֶל פֹּה גִלְד הַגְּבֵרִי,
 לֹא לְעֲשׂוֹת דְרָכָו כְּמִשְׁוֹכַח חֲדָקִי,
 לְטָמֹן כְּאִישׁ עֲצָל יָד בְּצִלְחַחִי,
 יִרְאֵה לְהוֹצִיָּאָה מִקֶּד וְחֲדָף
 אֹ לְהַשִּׁיבָה עוֹד אֵל רְלַחֹח
 פִּיהוּ. —

בַּיִת יַעֲקֹב, בֵּיתִי, הַסִּבְרָת
 וְשִׁמְעָה
 קוֹלִי וְאֵל חֲבֹז מְלִי, כִּי הִמָּה
 שְׁקוּי לְעֲצָמוֹת אִישׁ, מְרַחֵק
 לְנַפְשִׁי

יִפְרַח וַיְרִים רֹאשׁוֹ, יִשָּׁן וַיִּהְיֶה
 חֵישׁ מִתְנוּמָתוֹ, וּלְאַרְבַּעַתַּיִם
 בֵּן יַעֲשֶׂה, עַד בֵּי נֶס לֹו מִבֵּית,
 הַלֵּךְ לְמַסְעֵיו עַד סִבְבֵי יַעַר
 [עֲצִים אֲשֶׁר הֵכִין אֶכָּר לַפְּעֵל]
 עֲלֶה וּבָנֵה שָׁם בֵּיתוֹ וַקְּבֹר;
 הִנֵּה בְרוּחַ פִּיּוֹ הוֹצִיא הַמַּשִּׁי

וַיִּכַּס בְּסִפְתוֹ גּוֹו, וַיַּעַשׂ

פְּרִיּוֹ, כְּמוֹ בִּיצָה, נִחְמַד לְעֵינַי,
 לְטוֹב לְאַנוּשׁ, לֹא לוֹ, עֲצֵל
 הַשְּׁקִיפָה!

וּשְׁלַל צְבָעִים בּוֹ פֹּהֵב פְּרוּיִם
 אוֹ כִפְפוֹ, כְּפֶלֶג אוֹ כִפְסָף,
 מְנַהֵג פְּלֹאוֹת אֵין מִסְפָּר רְאִינוּ,
 יָמוֹת וְעוֹד יִחְיֶה, מִקְבְּרוֹ יַעַל
 לְעוֹף, לְנוֹאֵת אוֹת כִּי אַחַר הַמּוֹת
 נִפְשׁ בְּנֵי אָדָם לְעַד עִמְדָת,
 עַד בֵּי לִקְץ יָמִין כְּלָם יִקְמוּ,
 אוֹתָם יִחְיֶה אֵל שְׁנִית לְשִׁמְעַ
 אִם מִיֹּב וְאִם רָע הוּא דִינָם
 לְנִצָּח.

מִתּוֹצְאוֹת רִירוֹ יַעֲשֶׂה בְּגֵד
 לְלִבְשׁ קְצִינֵי עֵם וּלְכַסּוֹת חֶדֶר
 לְפֶאֶר מְלָכִים וּלְחַפְּאֲרָתָם יִהְיֶה,

כִּפְסָא וְאַפְרִיּוֹן מְנַהֵג יוֹהִירוֹ
 וּבְמַשְׁבְּצוֹת זָהָב יִהְיֶה כְּחֶרֶס,
 כִּי מַעֲשֵׂי רַקִּים עָלָיו יִפְלִיאוּ—

לֵךְ אֵל שְׁמַמִּיחַ, שׁוֹר, אֵיכָה
 אֲרַגַּח

בֵּית לְמוֹשָׁבָה עַל פְּנֵי רֹחַ!
 לֹא חֲשָׁבָה מִפִּיהָ רַק, יִדְרֹת
 מַעֲלָה וּמִקְוֶה פַּעַם אַחַר פַּעַם,
 כָּל־חֹט לְמוֹ מַבּוֹר הַיָּדֵה
 הַדְרִיכָה,

אוֹפֵן בְּחוּף אוֹפֵן יָדָה עֲשִׂתָה,
 רַק בְּקָרֵב פָּנֶיהָ אוֹ הִלְכוּ
 כִּי לְזוֹבָבִים פַּח, מִנְקֵשׁ פְּרָשָׁה,
 לֹא שָׁמְרוּ אֶת רַגְלֵיהֶם מִלְּכָד,
 וּבִסְדֵי מַחוּגְתָה פְּחָאִם יִמְחוּ,
 אוֹ אֵל גְּנוּחָה הָיָה מִכְּלָת

כִּי מְדַמִּיָּהֵם מַחְסוּרָה כְּלַפְלָה;
 לֹא עַל מַצּוֹדְתָה כְּבוֹד אֶתְנָה,
 לֹא עַל גְּתִיבְתָה אֵל חֶדְרֵי מוֹת,
 אֲךָ עַל מְלֹאכְתָה בְּחַבּוּנָה
 הַצִּיעָה,

יִרְאוּ עֲצֵלִים בָּהֶּ מוֹסַר יִקְחוּ—
 לֵךְ נָא רְאֵה, עֲצֵל, וּפְקֹד נָא

שָׂרָץ
 וְלֹא כְשִׁמְמִית חֲשָׂה לְצוֹד צִיד
 בְּבִנֵי זְבוּבִים רַק לְטָרְף־לָהּ
 טָרְף]

מִמַּחְבֵּי בִיצָה יוֹצֵא הַחוּצָה,
 הוֹלֵךְ וְגֹדֵל, וְלִמְרֹאֶה הַגְּבֹר
 מִיּוֹם בְּיוֹמוֹ רַק מִהֲרַבּוֹת אֶכָּל,

הלך במסלול תושיה וצדק,
חקר במצפוני ומני שיהי.
עד כי בטוב טעמים לכל יודיעו
אם יש בקרבם איש גבון אם
אין.

לכן שמע עמי ולך אנידה
אמון: היחסר לך לאחים כח,
און לעבוד שדה ושכם לסבל,
יד לפצירה, לדרבן אורוע,
אצבע למזמות, למלמד קמץ,
כף לאחוז מגל, למעדר רגל?
מה-לך, אנוש עברי, אם חרש
אבן.

חשב וגם דקם, ארג בצמר
אתה, ואם לטש ברזל ונחשת?
מה-לך? היחסר לך כבוד ועשר
אם בחרשת עין או בצרף-בסוף,
בשיר ובמחלות או במצלחים,
בסיד ובמלבן, במלאכת מלט
או בצבעים אם חתן ידך?

זכרה ימות עולם, ימים מקדם,
את-בן-אחיסמך ובצלאל יחד
זכרה; זכור יבל או חובל קון,
יובל אבי חופש כנור ונבל;
אפל זכר, זכרה את-פללקיטו
חקמי בני יון, אלפי דעת;
אנא זכור בדור הזה קאנו בה

אל תאהב שנה, ומהרה חושה
אל תעמד, עצל, על אם הדרך!
אמר, יהודי, לך: למה מרכלת
החשק, ותחאוה רק בצע בסף,
ובסותרי העיר תואל לשבת
לא על נחוב חכמה, חדרה
ודגלה?

אין עוד לחק עברים למכר רק
בגד

זקד וגם טלוא ובלוני נעל,
מחשים בחצריהם מקול הפחד,
דצים למחיתם אנה ואנה
לשהק ולשנינה אל-כל-ראימה
עפה בעזרת אל מטה לב מלך
אל-כל-אשר יחפץ, הדיר
מלפנו

לרבוז לזשדאל חמלה וחסר,
וכפי מקומות ממשתחו ווכלו
להגוז לחלקתם שדה וקרבם,
בתים מזמנים אל-רדדי דעת
עם פל-בני עמו להם לפתח,
בם ילמדו חכמה, מוסר ישמעו
יהיו גבוני לב ומשיבי נפש
לתת למשפחתם תקוה ועזר
ולכל-בני עירם ששון ונחם,
כי ימצאו גם בעברים ידע
שכל, ישר לבב ונקי כפים

לא יקם ולא יקום פסל כמהגו,
 לו יאחיו חשמנים ומלך
 כי שמעו שמעו מלב שמעו,
 מים ועד ים לו אשפר יקריבו
 עוד מכנף תבל לראות כל פעל
 כפיו באבני גיר או אבני שיש
 אליו בצואר בצפירת הפארת
 רצו, ולא שמים לבם על כתר
 נחון עלי ראשם, אחו נשקו,
 ויהללו דעו עד אפסי ארץ,
 כי מעשי ידיו על טיט וחמר
 ישוו ויערכו כמעט להמה
 היוצאים מידי יוצר החלד
 אם אל באפיהם יפח הרוח,
 וגו' וגו'

באל ועוד כאלה דבר בטח,
 רעי וצור לבי, לבני וירונה
 המה בצדקתו נפשם הצילו
 כי שמעו קולו ירד עד נפש
 ויאמרני האין לנו ידים
 לחצוב וגם לתפר, לבנות,
 לנטוע?

הן אחרי כל-זאת רבים ישבו
 על המלאכה, ובוערת אפימו
 לחם לדי מחסור ביתם הביאו;

יום יום בטוב לבב, במלא
 כף נחת,
 בנים, בני-בנים מהם הפירו
 מה טוב ומה נעים חכמה
 לדעת

לתת לגויהם מחיה ואמץ
 ולהתיות נפשם על מעגל צדק,
 על מפרשי כבוד ותשאות הדרה,
 כי זאת ואין בלטה טובה בארץ,
 שש יעקב על זה, ובלי מנוח
 שח כל-מגמתו יומם וליל
 לטיב לישראל בעו, ולמען
 מגן עליצתם שבים יאבדו
 נטע עצי צדקו ופרי יוציא
 מתוק לחך משפיל, נעים לגבר
 אמרי אלהים ברעדה שמע
 חרוץ להתכ חטא ולכלל
 פשע. —

גם פי גויתו יום יום מ-בד
 המחלה אל תוך חיקו שכבת
 לא שקטה, מעיו על זה לא דמו
 כי רתחו, ובעים ענות הנפש
 נשא במקלהים קילו, וירב,
 בבני קהל עמו מורא ופחד
 [כי בערה בו אש דח אל יקדת]
 המאחרים על דם ענב ואכל,

שָׂדוּד בְּרִשְׁת חַטָּאֵי שׁוּב נָא,
 אֶל תִּשִׁי
 מִדְּבָרוֹת מוֹסֵר, אוֹלֵי מוֹעֵף
 שָׁב הָאֱלֹהִים וִירַחֵם עָלֵינוּ;
 אִזְּנִי לְבָטָח. לֹא נִאֲבְדָה,
 אִזְּנִי לְבָטָח. לֹא נִאֲבְדָה.
 בֵּית יַעֲקֹב שׁוּב נָא, וּמִהֲרָה
 חוֹשָׁה
 אֶל תַּעֲמֹד, כִּי עַתָּה רָצוֹן הִגִּיעָה.
 עוֹרָה, תִּקַּע שׁוֹפָר, דַּרְשׁ בְּשִׁעָר,
 (אָמַר אֱלֹהֵי עַל לִנְבִיא הַצִּדִּיק)
 וּקְרָא לְבַת צִיּוֹן, מִכְּשׁוֹל הָרִימִי
 מִמַּעַגְלֵי רִגְלָהּ, קוֹל מְלֹאכְכָה
 שָׁמְעֵי בְּפִי צַעִיר דָּבַר אֱלֹהִים;
 הָרַם בְּגָרוֹן קוֹלִי, אֶל תַּחֲשֶׁה נְצַח
 קוֹמָה, וְאֶל תַּפְחֹד מִמֶּשְׁפַּט גְּבוּר,
 הַגִּיד לְיִשְׂרָאֵל עוֹן וּמִרֵי
 וְלַיַּעֲקֹב אֶת-כְּפַד חַטָּאתָמוּ,
 כִּי יוֹם אֲדֹנָי בָּא, יוֹם שִׁכֹּן שְׁחָקִי,
 זֶה יוֹם בְּעֵי, יוֹם הַכְּפָרִים לָנוּ,
 יוֹם טְהָרָה, יוֹם זֶה שֶׁקְּוִינָהוּ
 הֵן בָּא-לְכֹו בְּגִים, בִּינוּ גִיב קִשְׁט
 אֶל אֵל אֲבִיכֶם עַד עוֹלָם תִּלְכֹו
 כִּי הוּא תַּפְלַחְכֶם יִשְׁמַע מִמַּעַל,
 מִהִכְלֵי קִדְשׁוֹ יִרִיק מִי יִשְׁעֵ-

הַנּוֹחֲנִים וְמָה לְפָאֵר עֲזָמוּ,
 וּבָגוּ וְזוֹנִים תַּחַת כַּנְּפֵי חֲשֶׁק
 הֵם קִפְּאִים עַל שְׁמֵרֵיהֶם, יִגִּילוּ
 הֵם דְּלָגִים כְּשִׁעִיר עוֹיִם וְעַגְל
 וַיִּכְרְתוּ מִשֶּׁם פְּאֵרוֹת כָּל-חֵלִי
 עַד אַחֲרֵי גֹם טוֹבֶם הַשְּׂלִיכֹו
 וְלִמְעַדְנֵי לֵב פָּנּוּ הָעֶרְף;

אִךְ לֹא כְּחַפְזוֹן וּכְסִתָּר רַעֲם
 שְׁלַח דְּבָרוֹ אֶל שְׁגָה אוֹ פְתִי
 אֶל אִישׁ רַחֵב לֵבָב וּמִבְּקֶשׁ מַעַל
 לְתַחַת תְּרוֹפָה לוֹ, לְרַפָּא הַמַּחְזִי,
 טָרָם יְמֵי רָעָה אֲלֵיו יִקְרָבוּ,
 יוֹם מָר וְיוֹם צָרָה, יוֹם אֵין
 בּוֹ נִגְה,

עֵיפָה וּזְלַעְפָה, יוֹם שׁוֹד וְאֶפְל,
 יוֹם בְּאַרְבוֹרֵת הָרְאוֹת חֲשִׁבוּ;
 כִּן יַעֲקֹב בְּרוּר לָהֶם הִבִּיעַ,
 וּבְגִיב שְׁפַת עֲמוֹ כִּה דְּבַר לְמוֹ(א);

"מִשָּׂא נְבִיאֵי אֵל מַחְבִּימֵי פְתִי
 הַיּוֹם וְלֹא מִחֵר, מִצְדִּיקֵי רִשְׁע
 שְׁמַעוּ, וְזִמִּי בְּכֶם יֵאָמֵם אֲזוֹנִים?
 מִי זֶה לְדַבְּרֵתִי לֹא יֵשִׁים שִׁכְל ?
 שׁוּב נָא, אָנוּשׁ מִבֵּין, גַּם אִם
 נַפְלֵת

(א) ררושו' לידידי הנ"ל על רודפי זמה וילדי פסע, הלא הוא דרושה'
 [ואחרון] אשר דרש בוידונה ניו"הכ לשנת התקכ"ט בלשון איטלקית, ינדפס
 בסאלדונה בשנה ההיא.

כִּי לְאַרְזֶכֶת עִם חֵלֶה מִקֶּרֶס
 תְּכַלִּית מִגִּבְתִּי, לְרַפָּא הַנֶּגַע
 שָׁמֹן בְּטַחֲוֹת לֵב קָנָא קִנְאָתִי,
 כִּי מִנְעַרְיוּ רַע לְאִישׁ הַיִּצָּר,
 הַחֵל בְּחִבְלֵי שׂוֹא לְאִסּוּ עוֹלָמְתִי,
 אֲךָ מִסְרוֹת זְרוֹן הַיָּם תִּכְפַּלְנָה
 יוֹם יוֹם בְּחַבְלֹת וּבְנִכְלֵי מוֹת,
 עַד בְּעִבּוֹת תִּהְיֶינָה לְקִשְׁר־אֹן
 יִפֹּל בְּרִשְׁתּוֹ אִישׁ בַּל יִקּוּם
 נֶצַח. —

הִנֵּה שְׂבִיב קֶטֶן עַד לְשָׁמַיִם
 אֶת־הַבְּעֵרָה חִישׁ יִגְדִיל בְּבִית
 אִם חֵיל בְּנֵי אָדָם לֹא יוֹסִיף
 אֲמִין
 טָרֵם יְקוֹד יִרְבֶּה, בְּעֵבֶר יִגְבִּיהַ
 שְׁמָה לְכַבוֹת אֵשׁ הַמִּתְלַקְחָת. —
 מִזָּעַע וְעַץ שָׂדֶה אִם רַף עוֹדֵנִי
 אֶת־הַמְעֵנֹת בּוֹ יוֹכֵל כָּל־וָבֵר
 תִּקְוִי, וְאִם יוֹקִין שָׂרְשׁוֹ בְּאֶרֶץ
 אֲזַל־עַמְלוֹ רִיק וַיִּגְיעוּ חַהוּ—
 פְּטִישׁ יִבְקַע צוּר וַיִּפּוּצֵץ סֵלַע
 אִם בָּס בְּחֹזֶק פְּעַם אַחַר פְּעַם
 יִבֶּה, וּלְפַעְמִים רַבּוֹת, וּבִכְחַ
 גְּדוֹל, וְאוּלֵי עוֹד לֹא יִבְקַעוּ,
 אֲךָ נַחֲזֶה אִם דִּלְךָ מַעַל דִּלְךָ
 מִיּוֹם בְּיוֹמוֹ לֹא יִשְׁבַח עֲלֵימוֹ,
 יִבְקַעוּ, כִּדָּק אֲזַל יִחַשְׁבוּ,

אֲךָ מִי אֲנִי לְשַׁבַּח פֹּה? הַנְּבִי
 זָבוּב, קִצּוֹץ אֲבָרָה, פָּרַעַשׁ
 צַלְעוּ;

אֵיכָה דָּבַר הָאֵל עַל פִּי אֲשִׁימָה
 הַיּוֹם, וְאֲנִכִּי עֶפֶר וְאֶפֶר?
 אֵיכָה לְעוֹל יָמִים מִגֵּן וּסְרָר,
 מַעוֹז בְּיוֹם נָפְלוּ מִשְׁגָּב וְעוֹר?
 מִי לִי? ... אֲדַנִּי לִי, אֲשַׁחֵק
 לְפָחַד;

אֹמֵר, וְלֹא אֵיכָה מִשֹּׁד, מִלְּעַג:
 הָאֵל אֲשֶׁר לָבְנוּ יְשֵׁי הַנְּעַם
 הַרְבֵּה, לְכֹן־אֲמוּנֵי צַחוֹת וְלִקְחָה,
 וְלִירְמִיָּה הַמְּתִיק קוֹל מִר, קוֹל
 נְהִי;

יַחַן לְעַבְדּוֹ עוֹ, יִפְלִיא לוֹ חֶסֶד,
 עַל לֵב בְּנֵי עַמּוֹ גִּיבוֹ יִצְלִיחַ,
 יִנְעַם לְאֲוִנֵיהֶם בְּדַבֵּשׁ וְנִפְתַּח.
 לָכֵן בְּאֲמָרֵי פִי אֵל נָא תִקְצַו
 אַחֵי יִרְעִי, בִּינּוּ זֹאת וּשְׁמַעוּ;
 לְפָנַי עֲדַת אֵל חַי וּבְהִיכַל מְלָךְ
 מוֹשֵׁל לְדָר וָדָר, שִׁיחֵי אֲשַׁכְּכֶה;
 שְׁנִיחַ בְּיוֹם הַצּוּם לַיּוֹם בְּפֶר נַפְשׁ
 וְלִכְל־בָּשָׂר עֲבָרִים יוֹם דִּין
 וְרִטְט,

קְדוֹשׁ וְנוֹרָא הוּא[מְלִי אֲבִיעָה.
 עַל טוֹב וְהַצֵּלַת מִשְׁפַּחַת עֶבֶר
 בְּחַי, אֵילוּחֵי, דְּרַפִּי צַלְחָדָה,

חֶבֶר, וְהִנּוּתָר תִּתֵּן אֵלֶיךָ
עַל מַחֲבַח זְמָה בְּלוּל בְּשִׁמּוֹן
אֶת־נִגְעָה לְרַפָּא, לְשׁוֹם בְּהַ נִגְעָה.
תּוֹלִיד, וְמִי תּוֹלִיד? ... תּוֹלִיד,
אִישׁ חֲנָף,

בָּנִים מִדְּבָאִים וְשִׁבְעֵי חֲלִי
הַמְקַלְלִים אֶת יוֹם לְדַתָּם
בְּאֶרֶץ.

אוֹי לָךְ, אֲנֹשׁ רַמָּה, כִּי לָךְ חֲצַבְתָּ
פֹּה קִבְרָה עִמָּךְ, וּבְלֹא עֲתִיד
תִּהְיֶה שְׂאוּל, תִּרְוֵץ לְרַדַּח שְׁחַח!
עֵינֵי מְקוֹר דְּמָעָה, מַעֲיֵן הַבְּכִי
עַל חֲלָלֵי עַמִּי בְּגִלְל סִדְרָת;
הִמָּה בְּעַד זִוְנָה עֲשָׂרָם הַשְּׁלִיכָה,
רְלִים וְעִירָמִים עַד כִּפּוּר לַחֵם
הָיוּ, וְלִשְׁחַק אִישׁ יְבִיט פְּגִימוֹ
כִּי קָמְטוּ, וְלִירְקוֹן גִּהְפְּכוּ. —
לְבָנוֹת יִשְׂרָאֵל עוֹד בְּרוּר
אֲבִיעַ:

מִהֲזֶה וְעַל מִהֲזֶה (חֲרָפָה הִיא
לָנוּ!)
הַלוּךְ וְטָפוֹף כָּל־הַיּוֹם תִּלְכְּנָה
סָבִיב בְּתוֹלוֹת וּזְקֵנוֹת גַּם יִחַד
רְצוּא וְאַחַר שׁוֹב אֵל אִם הַדְרָף
וּמְשַׁקְרוֹת פְּנִים אִו הַעֵינֵינִים?
אֲנָא שְׁמַעוֹן קוֹל אֲהֵב עִם קִדְשׁ!
שְׂבָנָה לְבַתִּיכֹן, לַמְדָּנָה דַּעַת

צדק

כָּל־צוּר וְחֶלְמֵי שׁ כֹּה
יִתְפּוּצְצוּ. —

מִשְׁלֵי יְדִיד הָאֵל, דִּבֵּר עַל
קֶשֶׁט,

חֶבֶב בְּנֵי עַמּוֹ, בִּינָה וְשִׁמְעָה
נִאֵף, חֶסֶר לְכָב, אִישׁ חֶפֶץ
רָשָׁע;

הֵן כְּחֹזִיר הַמִּתְגַּלֵּל בְּדָמוֹ,
יִמָּאֵם נִכְאֹת, יִבְחַר צוֹאֵה
וּרְפָשׁ—

אֲתָה חֶבְקֵשׁ רָע, תִּרְחַק מִדְרָף
יִשְׂרָאֵל, וּבְחַרְתָּ מַחֲיִים מוֹת.
מִהֲלָךְ! וְמִהֲתַחֲשֵׁב, שְׁמִצַּח
הַחֲלָד?

אֲתָה כְּסִפְיָה תּוֹצִיא לְקַצֵּר רִקְרוּחַ,
תּוֹרַע וְלֹא חֶבִין כִּי יִכְלֶה קִינֵץ
וּלְבִיתְךָ תָּשׁוּב רִיקָם בְּחֲדָף;
בְּגִלְל קוֹדֶשֶׁה לְשִׁנְיָה הֵייתָ
וּבְצָרָה כַּמֶּךָ יִהְיֶה עַד הַקֶּבֶר;
גִּשְׁמֵי נְעוּרִים בְּעֵדָה חֲלָפּוּ,
תִּרְאֶה רִדָּה תַּחֲתָם שְׁלֵג הַזְקוֹן.
וּבְזֹאת, הַחֲלָבִין הַטָּא, הֵיטֵב
פָּעַל.

הִיא! מְרִיךְ נִשְׂאָר כְּשִׁנֵּי תוֹלַעַת,
אִין מִחְרִיד אוֹחֵף; תּוֹיֵד לְלַכַּח
חֵשׁ לְעֵשֶׂק עַלְמָה, לְהֵיחַת לָךְ
אֲשַׁח

על חק ועל תורה הנה פשעו.
 עשו עצבים למו מרבי־כסף,
 עשו בני עמי עגלות בית און,
 אלה וגם כחש, גנוב, רצוח,
 נאף, ומשטמה רבה בנימו,
 פח יהשים דרכם, בזב ושקר,
 ערף ולא פנים פנו לישר,
 הם זרעו קדים לקצור סופתה,
 הם הלכו, נמו אחר הבצע
 גם אחרי ההבל ויהבלו,
 כי מאוני מרמה בידיהם קמו,
 רק לעשק, לגזל, דרכם
 השחיתו.

מה־תעשו לימי מועד אל שחק?
 מה־תאמרו לפני אל שפט צדק?
 חתו בני עמי, חתו זרעו,
 קול יום אדני מר לכם צרח,
 קול יום אדני זה קרוב אלינו,
 יום הפקדה, יום השלם; שובו
 ממפעלות עולה, ולפי החסד
 הצרו, וא תשעו אל דברי בלעז;
 שובו, קחו נא עמכם טוב טעם,
 הודו לאל מרום, התודו פשע,
 אמרו אלי אל חי, כפר וסלחה,
 ובטובה גדול עלינו חוסה!
 שמעה חפלת עם טובל בפכי,
 ונשלמה פרים ניב שפחותינו.

צדק ומישרים, ובכינה בכרה
 על מערמיכון מקדירי עין,
 כי אין אפר, אין עוד מסוה
 הבשת,

דק בעבור פחון ובמחשף שבל
 דבו חללים וסרוחים על ערשו,
 חבו לרגליכון וישתוחחו
 כעם וככהן, בשר, כעבד;
 לכנה, ולבניכון למדנה ישר
 ודבר אמונה ישמע על פימו
 לא מהתלות שוא, לא משלי
 אפר,

התחברות מלים אין להם שחר
 המחרידים לב, מחעים השכל,
 הו גברה דברת אמו על ילד
 מאב וממורה בימי הנער
 כי יעמד אצלה יומם וליילה,
 בלו שלי יצא, יבא על פיה,
 אין מהביל לבו אם היא נצרת
 על כל שפתיו פון־משל־בו לעג
 ושחק וגיד קזב ולשון אגלה—
 אוֹביר דבר נביא, אוֹכר, הושע,
 צנה אלהים לו לדרש בשער;
 אתו בפיו מליו לתת לה ישע,
 לפדתה, צועה, מרדת שחת;
 אל חכה שופר, תעוף בנשר
 על בית אדני, יען דת עברו.

הן קול תמים דעים עד חדרי
במך

יד, ומשוב לב רק במעט
רגע. —

קול יעקב קול זה, קול מגיד
ישר,

דורש לעמו טוב, מדה לגבר
מאחרית ראשית תכלית מקצה,

ראש פוררים ששון, אך קצם
ממר,

חטאים למשאח הפילים נצח. —

אין סוף ואין תכלה, אין

קץ, אין חקר

ליקר חבונתו, כי ידו רמה,
על חקקי עמו לתת לו עצם,

לשוב, להתודות אל אל כל-
פשע,

לצדף, ללבן סיג ולברר מרי.
גם מלבד כל-זאת הדבה ללכת

על מעגלי בינה, חקמה ודעת
עם נערי עמו, בחורי חמד,

אותם להורות דין על תורת
חסד;

ולהחיות דעה ולהמית סכל
לא שבחה נפשו ערב ובקר

לשקד עלי דלחות מוסר וצדק,
עד בי גינתו יום יום אמללה

מרכ

בפר, אלהי עד, כפר, אל תמן
אל חטא, היה כטל, כעב בחרב

אל עמך, ולישראל מושיע,
יעיץ ופרח בשושן בעמך

ובצעץ לבנון שרשיו נפשו.
בדרך, אלהי עד, מושל ומלך

אשתו ומשפחתו בדרך לגצח
מתגוררים עתה תוך קריתנו

לחת בלב כל-איש שמחה ונחם
מעוז לחלקאים עד עולם סלה.

וגו' וגו' "

מי זה אשר עמים תחתינו יפלו
בבלי חנית וסגור וכלי מלחמה?

מי זה בעט סופד מהיר יחישה
לכתב פעלות איש במגלח ספר

אם יעמד אצלו יום או יומים?
או מי יספר לדגעים כל-תקף

הנאצל מרוח איש ידע
לחקר לבב אדם ישב בסתד,

ובמאזני שכלו לשקל כל-
פעל? —

לשווא דיו ועט, לשווא השקשת
שריוף, כלי מפץ וקרב לההו

אל סול תרועת קול פהאם
ולפתע

חצים, ואין מפיר אים, מחצת;

יִכְבֶּה לְאֵט לְאֵט — הֲיֵה כְמוֹהוּ
הֵן יַעֲקֹב אִישׁ תָּם יֵשֵׁב בְּאֶהֱל
בֵּין מִשְׁכְּנֹת תּוֹגָה וַיִּרְעוּרָה
אֶבֶל,

פַּעַם בְּשִׂמְחַת לֵב וּבִיגוֹן פַּעַם,
אִם פָּרַחַת צוֹקָה אוֹ אִם נִבְלַת,
עַד אַחֲרֵי יָמַיִם אִישׁוֹן בַּת עֵינַי
יוֹם אַחֲרוֹן רָאָה וַיָּבֵא אֶפְלָה,
מִמַּחֲלַתוֹ הָעֵנָן כִּפְּהוֹ. —

הִנֵּה כְּאִישׁ עֹבֵר אֲרָחוֹת הַיָּמָה
וַיִּהְיֶה גִלְיוֹ, עַד כִּי מִשְׁבִּיחַ
קִצְפָּם, אֱלֹהֵי עַד, מִן הַשָּׁמַיִם
הַשְּׁקִיף בְּרַב חֶסֶד, וַיִּזְרַח שָׁמַשׁ,
וַיַּעֲמֵד הַיָּם מִכְבֵּד זַעֲף;

אִז שֶׁאֲנִי לְמַחֲזוֹ תִפְצֹו הַהֶלֶךְ
מִהָאֲנִי יוֹרֵד אֶל־הַיִּבְשֶׁת
עָלוּ בְּהִנָּצֵל נַפְשׁוֹ מִשְׁחַרַת —
כֵּן אַחֲרַי יִגוֹן צָרָה וְעֵצֵב
בְּשִׁנַּת חֲמִשׁ מְאוֹת תִּשְׁעִים

וְהַיְשָׁע
שָׁנַיִם, בְּעֶרְבַּ יוֹם שְׁנַיִ,
וּבִירַח
מִבֵּית בְּאַרְבַּעַת עֵשָׂר לַחֹדֶשׁ
שָׁלוֹ יָדִיד גַּפְשֵׁי וּבְלֵב שָׁמַח
רוּחוֹ בִּיד הָאֵל הַפְּקִיד, וַיַּעֲף
בֵּין מְלֹאכֵי מְרוֹם, בֵּין שְׂרָפִי
מַעֲלָה

מִרַב יַגִּיעוּרְזִיוֹ, מִקְצֹר רוּחַ
מִשְׁמֹן בְּשָׂרוֹ יִרְהֵ מֵרְאִי
וַיַּחֲלֵשׁ, וַיִּאֲנַשׁ עַל עֶרֶשׁ
הַתְּחִלּוֹתָיִם; (אוֹי!) חֲלָה אֶת־חֲלִי
כְּבֵד אֲשֶׁר מַת בּוֹ אָמוֹ, אָבִיהוּ
אָחִיו, אָחוֹתוֹ מִמָּתוֹ הַכְּתִירוֹ,
כָּלֶם, וְאִם אָבִיו עִמָּם, חֲבֵלָה
כִּי לְמִמִּיתִים תִּתּוֹ נִתְּנָה.

לְשׂוֹא צָרִי, הֵהוּ וּרְפָאוֹת לְהַבֵּל
כִּי יַעֲקֹב לֹא נָח מֵחֶם קִדְחַת
הֵנוּ כְּמוֹ אֵיל דֹּלֵג מִרְעֵד,
גַּם מִתְמוֹל גַּם מִשְׁלֶשֶׁם אֵין
שֶׁקֶט

לוֹ, רָחַפוּ כָל־עֲצָמֹתָיו, עֲשֵׂשׂוֹ
כְּלִים מְאֲדָמִים לְרַב שְׂמִיפּוֹ
מִדָּם כְּבֵדוֹ הַיּוֹצֵא הַחוּצָה
אֶלֶף פְּעָמַיִם. (מִי וּמִי הַבְּכִי
יַעֲזֹר בְּהִבִּימוֹ רַעוֹת דִּי־אֵלֶּה?

לְבַב בְּחִלְמִישׁ, אֵיִה עֶרְפָּה
אִם אֶל־פְּאֵת מִטַּח חֲלָה תִשְׁגִּיחַ?
עֶרֶשׁ דְּוִי שׁוֹר גָּאֵה גָּאֵה, הַבִּיטָה
תְּבַנִּית אֲנוּשׁ רָמָה קְרוֹב לְמוֹת,
עֵינָיו לְנִכַח אִישׁ מִחֲלָיו קָמוֹ,
אִז קָרַנְדָּה תִשְׁפִּיל, תִּשְׁחַע עֵינָיִם!

מִרַב הַלָּיִים לֹא הָיָה עוֹד אִמְצָן
בוֹ לַעֲמֹד, וּכְחֶם מִנֵּר הַשָּׁמֶן,
עָלָה וַיִּרַד אוֹר עַד יָבֵא חֲשֵׁךְ,

מִגֵּשׁ, מְכַרְפֵּל בְּמַעֲלֵי הַנֶּגֶה
 לַחֲכַת בְּצֵל שְׂרִי, וּבִגְן הַנְּעִים
 אֹר לַחֲוֹת, בְּזֹכֹל קָדְשׁוֹ עַד
 נִצַּח
 יִפְעַת נִהְרָה עֵינָי לֹא רָאִתָּהּ—
 בָּכוּ בְּקוֹל גְּדוֹל וַיִּחַלְלֵנוּ
 הַזְּרִיב וּמִשְׁפַּחְתּוֹ, כִּי אִין מִשְׁעַנְתָּ
 לַחֲמָה יְמִינָם עוֹד, אָבֵד עֵינָיו
 אִם לֹא יִרְחַם אֵל לְרַפָּא הַחֲחִין
 עֲמָק בְּמֹו לְבָסֵי יִרְדַּע עַד גִּפְשׁוֹ.
 עַל זֹאת אָנֹשׁ עֲלִפְהָ, עַל זֹאת
 צָרְחוּ
 הָעֵינִי, וּמִי עַל זֹאת לֹא יִרְבֶּה
 בָּכָה? ...
 אִיךָ יַעֲקֹב חַי מִמִּשְׁפַּחַת
 פְּאֵרְדוֹ

גֹּעֵי, וְאִיךָ עוֹד רַךְ חֲדָל
 בְּאֶרֶץ? ...
 אָבִיו אֲשֶׁר נָכוֹן לְשׁוֹם יְדֵהָ
 עַל רֹאשׁ בְּנֹו וּבֹקְעִיר מוֹלְדָתִי
 פְּאֵרְדוֹכָה אֵל
 לְרַעַת בְּיִשְׂרָאֵל, תַּחֲתִיו לְשִׁבְתָּ
 עַל פֶּסַח הַעֲוֹנוֹתַי לְרַב וַיְרַוְנָה,
 יִרְאֶה בְּעֵינָיו אַחֲדוֹמוֹ! ...
 לְקַבֵּר
 אִם פְּעַמִּים זֹאת אֲבִיר
 אַהֲדָה ...
 הֵה! ... אֵלֵלִי לִי ... יָד עַל
 פֶּה אֲשִׁימָה ...
 אִין עוֹד בְּכִי מְלָה ... אָפֶס בְּי
 כַח ...

(^א) סה פא דוכה יבאו ג' רננים פעס מוירננה ורווינו פּעס
 מוירני פּאס וּמנעוּבּה לסמוך את יריהם על לטדי המדרש עם
 מיררה צדק אשכ בעירנו, וּפּעס הַזֶּאת לוינוה ורווינו הוטל אש הצול,
 להכתיב ג' הלבידים, אך מפני גרם בנו לא נא רב וינוה ויבן תחתי
 רב מנעוּבּה, וּנְתָן כתר הכננות רק בראש שני אהינו כּמוהר"ר יקתיאל
 הכהן [עשה לראש ולקנין על התורה ועל הענינה בעיר קטנה סבינויטה]
 וכּמוהר"ר דוד מנויה ויטני שניהם ילדי מנעוּבּה, והשלישי יעקב חי
 פּאָרדוֹ [יחי שמי לעולם!] אינו כי לקח אורח אלהים להנמיכו בכתר שם
 טיב בין נכחות קדושים אשר נחזן החיים המה.

הַיּוֹד הַנְּבִיָּה! תּוֹכַחֹת הָאֱלֹהִים
 הַגֵּד בְּמִקְהֵלִים, אֲוִלֵי יִקְרְעוּ
 וְיָדִים סְגוּר לִבָּם; אָנָּה אֵל תֵּלֵא
 לְקָרָא בְּקוֹל גָּדוֹל עַד כִּי יִשְׁמְעוּ
 הַחֲרָשִׁים עֲבָרִים, הַפִּלֵא וּפְלֵא
 עַל כָּל-בְּלִאֲשֶׁר וְדוֹ עוֹד לֹא יִרְשְׁעוּ.
 מִיַּד שְׂאוֹל תִּפְדֶּם, נִפְשָׁם תִּרְגִּיעַ,
 בְּלִשׁוֹנָה אֶחָד-עַם-עֲנִי תוֹשִׁיעַ. —

לידידי יקירי חנם לבנ ונכון רוח, מארדיו סגלה אשר בלאוננו הקדושת
 שעשועיו, ונחורת ה' תענוגיו, המוליח יקר ממטמוני מסתרים, בכבוד
 הטיב לנגן כדוד בידו כלי שיר, כ"ש יוסף אלמנעו ה"ו אשר הפליח חס-ר
 עם המתים ועמדי במחברתו כלילת יפי, המלאה לה על כל גדוהיה כרף
 דבא אמרי נעם חכמה ומוסר השכל, קינים והנה והי על מות אהובי רעי בארץ
 ליעקב חי פאררו זכ"ל מדי דברינו עלי תחפך נפשי כי עזה ממות אהבה :

יח"ף אחי! אחי יח"ף! — איננו.

קלו מן רץ ימיו. — בעבור סופחה

חלף צדיק — אחיה! הדר שמשנו.

החלת ישראל רגע נכרחה.

מיהו דמעה יעצר? — גער עורנו

פל-יקר בתבונות עינו ראחה :

זל בפל לקחו. מי יערקנו?

ירעם קולו, פיה תקפץ עולחה.

עיני בגים אליו; ובמר יצקו :

"איה מורה תמים? איה אבינו?"

ובמר: "איה מורה" אבות ינאקו.

יוסף! במים על עיף יוצקו,

מצוף קיניך תנחומות רינינו.

שכל מליך ולדור. דור יקרו.

מעין חכמה הורקו;

חף כל-משביל ימעם לפת מתקמו,

פי כל-נבון יגיד יקרת ערקמו.

סח פאדונה בתשעה עשר למדא שנים עשר ח"ר לפ"ק.

דוד חנניה ויטרבי

אוהבך בכל לבנו —

וואס אגרת תנהומין

אישר כתב הרב הגדול, שמו נודע להלה ולתפארת, מוהר"ר מרדכי שמואל גירונדי נ"י, אב"ד וט"ץ בק"ק פאדובה, שלח אותה לאבי הנפטר, בבוא אליו שמועת מיתת בנו זצ"ל; והיחה לאות ולעד על חשיבות הבחור היקר ז"ל גם בעיני הרבני' ראשי אלפי ישראל.

פאדובה דו"ה לחדש העשירי שנת יקר בעיני י"י ה'מותה לחסידיו לפ"ג.

שר החנוכה שהאנחה במעונו, ויראת שדי במכונו, והחסידות היא מגני לקבל גזרת שמים קנו, מוכן להפדיק עליו דינו, הרב הכולל ישנו ממת קונו, וערכה לה' סכלונו, כמי שהקריב קרבנו, כמוהר"ר דוד שמואל פאררו מן השמים ינוחם כפי רלונו, רכון לדיק וישר שר

צ"ר לי מאד על לא טובה השמועה כי באה, אל הלקח הנן יקיר לו יעקב איש חס יושב אהלים, שמעתי וחרנו בטני, לקול המבשר נחקו מזמותי מורשי לבני, על כי נקטף מאנו בדי חסקו עודנו באנו, בשני מהשנוי הלז, היום ההוא יחי קצך, יחשבו כוכבי נשפו, כי בו נגעל בחור וטוב עם אלהים ואנשים, אהוב מקון ונחמד לבני ביתו, מעוטב בכל מדות טובות, ונמנח ימיו סגר חותם צ"ר

צ"ר לי עליך אחי יהונתן, יה נתן ויה לקח ממך בן יקיר נחמד ונעים, נטע שעשועים, מיתן לי אבר כיונה, אעיפה ואשכונה, במעון דוד ושמואל לנחמו בכח יאל, ולהראותו כי עמו אנכי בצרה, ונפשי בנפשו קשירה בקשר אהבת התורה, בכל גרתו לי צ"ר

צ"ר ואור חשך בעריפי, ונהסכו עלי סעפי, מה אמר, ואינה לא אתמרמר, עת דמיתי לרח האב על פטירת בניו, ידידיו נאמניו, בפרט כאשר באו לכלל אנשים, לכלכל שיבת ישישים, ואספוק עליו כפיס, עיני עיני יורדה מים על אפיס, כי טרוף טורף ממנו בן חכם ומשכיל, אלפיס בת יכיל, בחכמה ובחכמה, בחסידות ובאמונה, ולכי חמרמר, במר נפש מספד מר, כי המה שדי לו מאד, בלב ונפש ומאד, על האי אפרא דבלי בארעא קא נכינא, ומתיוני דלכא קא געינא, כי עיני ראו ולא זה ישר מדותיו התרומיות, בשלש שנים אשר התהלך במדרג הרבני דורג בחי אחריות, ומתוך קושיות ואנעיות, בהיות דאניי ורכא פה מפיך מרגליות

מרגליות, וכל מחשבותיו טהורות וליראת ה' בנויות, עליו ידק מאמר המלך החכם מחוקה שנת העובד כפירוש רבותינו במדרש קהלת למד ר' בון בר' חייא חורה בב"ח שנים מה שאין תלמיד ותיק יכול ללמוד במאה שנים, לכן הואיל וננו אהובו וננס בני טוב (ואין טוב אלא חורה) במדרש הנזכר, וינא בשלום ובכבוד, הדר ותפארת מכל למודיו, אמרתי אל אמצע טוב מנעליו, להודיע שיעורו לרבים, ומשלו אתן לו, ועל טוב יזכר שמו מעלל החכם רבי יעקב חי פאררו, שס זה לא יסור ממנו אף אחרי מותו, כי קנה שם טוב קנה לעצמו, קנה לו דברי חורה קנה לו חיי הע"ה, והיתה נפשו נרורה בלרור החיים את ה' אלהיך בורא אור ו . . . . . צר

וצר ומנוק מלאוני, סבוני גם סבוני, עשתונות משתנות, כחלי נכור על לב שונות, כדי להעיר רוח נחמה, לנפש ענומה, אמנם אני לדודי מעי יהמו, קרעו ולא דמו, מה אזהר לו ואנחמהו, לא יש מלאוב כמכאובו, כי גדול כים שזרו, מי ירפא לו? אבל הטה אונך ידידי ושמע, בקח עיניך אחי וראה, מה פעל אהרן הכהן בשרפת בניו, ומה עשה דוד במיתת בניו, שניהם חפשו מדת הסבלנות, ויקם דוד מהארץ, ויתנחם בנן יקיר אשר השאיר לו אלהי השמים ואלהי הארץ, והואיל ואדוכי נישא את שם דוד המלך, יהיה כמהו מקבל נוחמים, מאוהב חמים; ולופה נעלמים, יעלים מעיניו נרת יעקב הננוז תחת כסא שוכן מרומי, וזכות אבותיו הקדושים תהי לו למעו ולמגדול, לראות בנו הנשאר הולך וגדול, בתורת חסד על לשוני, יטע אהלי אפדני, לנחמה מיגוני. בכל עגג יהיה מותר ודבר שפחים אך למחשור, ישמע לעלתי ונפשו לנחמה ימסור, לכבוד הרבנית אמו, ולא הצח הרבנית אשתו אשר נתן לו האלהים כי היא חלקו וגורלו, ויתנחם בננו אשר ילדה לו, הם הם יהיו לו זעשועים יום יום להתנחם בתוך צר

צר לי מעתה ומעכשו הכתב והמכתב, לא נשאר מלה בלשוני, והניון כרעיוני, כי ידעתי יש לו שבעי"ס אל"ף נוש"א סנ"ל להתנחם, ולגום בטחונו בה' אשר אנלים ינחם, ואל שדי, יאמר לנרותיו די, כי אם הונה ורחם ברוב חסדיו, למלאות לטובה כל משאלותיו, ויקיים בו מקרא שכתוב לא ינא עוד שמעך וירחק לא יאסף כיה' יהיה לך לאור עולם ושלמו ימי אהלך, ולא יקום פעמים צר

צר לי המקום הזמן הנייר והדיו, דיו לכתוב קורותיו על אינוד-פריי, אך
 אשים קנלי למליץ עם הפילי תחנה, לפני שכן מעונה, ינחמהו מאכלי,
 ולא יוסיף להאכה עוד באהלו, ירחיק ממנו כל יגון ואנחה, וישיג כל
 שאון ושמה, ויחיד חי העולמים, ידבר על לבו הנריס טיביס הנריס
 נחומים, ויאריך ימיו בטוב ושנותיו בנעימים, ומכל צרה יצילהו ויפדהו
 פודה נפש עבדיו אשר פיהם מני צר

ביש את נפשו מרה כלענה, וכיש את נפש אהבנו באמת ובאמונה, והוא הלעיר
 מרדכי שמואל גירונדי ס"ט.

ה ש מ ט ו ת .

נדף 77. סוף הערה ב' חסרים המלות האלה: סדר אההכוננת אשר
 נדידי כ"י, הנלתי ידוע בעולם, הוא מכורסם בארץ פיימונטי, ואומרים
 אוחיו ביום הכפורים בשלש קהלות, Fossano, Moncalvo, Asti, כי בני
 הקהלות האלה מתפללים כל השנה כמנהג אשכנז, ובר"ה וי"ה כ"ס לנ"ג מנהג
 מיוחד בקונטרס כ"י. את זאת הודיעני, ידידי, וחלמידי, היקר והנכבד,
 מוהר"ר הלל ברוך שלום קנטוני, אב"ד בעיר טורין, וראש לכל קהלות
 פיימונטי, וכבר הנטיחני לשלוח אלי הקונטרס הזה.

נדף 78. הערה השביעית תהיה בזה האופן: במקום זה יעבור
 לנחות וזה לנחות, יתכן להניח זה יעבור לנחות וזה לנחות, כלומר זה
 ינהלכו למחזו חפני, וזה ירחשו וירחיקהו מדרכו. כך עלה במחשבה לפני
 ידידי הקטן המהלל ברוב התשבות הפ"ט במ"ר בניאל ישראל חיים יוסף
 בר מהר"ר מאיר טריאסטי, ויהידי מוהר"ר קנטוני הנ"ל, ויהידי התנס
 הרובא מהר"ר שמואל חי דא לא ויאלטא, ויהידי וחלמידי (בני צבירי), אשר
 למד עמי מאז בגות תקפ"א) מהר"ר אהרן יוסף (אשר שתי לו השיר האחד
 עשר מנכור נעים) בן ידידי מורי ורבי מהר"ר מאיר ראנדענער נ"י.

